

ఆంధ్రపత్రిక

308429 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

చెన్నపట్టణము 1915 సం. మార్చి నెల 13 వ తేది శనివారము

No. 316

సంపుటము. ౧

ఆంధ్రపత్రిక సంపాదక కమిటీ

సంచిక ౩౧౬

గమనింపుడు.

ఫోటో కలెక్షన్లు (బంగారు పోటీలుగలవి) నెట్ ట్యూన్, బ్యాక్ బడ్జెట్, మొదలైన వాటిని కొద్దిరోజులవరకు చూడవచ్చును. నెట్ ట్యూన్ రూ. 1-8-0 మొదలుకొనిగలవు. ప్రైవేట్ మానద రూ. 55-0-0 బంగారు మొదలు కొనిగలవు. హాగ్గోలియములు అతిసరసము రూ. 17-8-0 మాత్రమే. (ప్రై) నీరు పాయింట్లు 6-0-0 మొదలు రకములు గలవు.

వాతనోప్పి తలనోప్పి పట్టుతీపులకు వాణ్యమైన మందులు 6 అణాలుమాత్రమే. ప్రతియింటి నుండవలసింది.

గురువు లేకనే అనేకపాటలను హాగ్గోలియమునై వాయించనేరెదటి రు. 5 లు వెలగల కాలికో బైండింగ్ ఫుక్సుకు ముఖమాత్రము కొద్దిప్రకృతి లుగలవి. గమక యాసమయమును పోగొట్టుకొనకుడు. చెన్నపట్టణమునుండి మీ కేవలపులు కాక లభింపనే వెంటనే పంపగలము. ముందుగా ధరలను తెలుసుకొన గోరినవారు రివ్యూకార్డు నాయకలెదు.

మద్రాసు ప్రెస్ సెలక్షన్ ఏజెన్సీ
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన ప్రయమును తగ్గింపుడు.

శ్రేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలదు. అట్టి కలపకొనుట యందు కొంచెము జాగ్రత్తగా నుండిన చాలలాభము కలదు. కేయిల, మానద గృహముకు కావలసిన రంగూను శ్రేకు కలప చిట్టికెట్లయందీ దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్నిరకములు; కమ్మలు, వానములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా కొరకును.

ఆర్. యస్. ఆర్. బటన్సు.

శ్రీలుమార్కు పలకలు. రిపరడర్లు మొదలుగాగల వన్ని మరియితర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటే తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాల్లో మద్రాసుకంటే కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలవాడలో తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

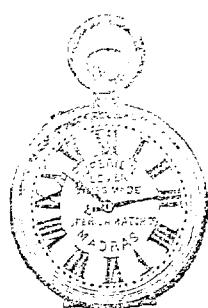
ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్లాక్ట్ కన్స్ట్రక్షన్లు, కాకినాడ.

సుపీరియర్ లివర్ వ్యాబులువాచ్.

లెబుమో సోఫా ధర రూ. 30-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

కీలకీ సమత్వముల వ్యాబులు గలవు.

ఇది మాను వయసుమీద ముందుగా పేజీ ఎక్స్ ప్లెన్సిరా తొలి ప్రతిబింబి యందును, చివరి చివరి ప్రతిబింబి తలదీయవచ్చు. వ్యాబులను గాన వోలుకొని మొదలుపెట్టవచ్చును. వ్యాబులలో చిట్టి అతి కింది చివరను. నీరు నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడింది. కావలసినవారు జిక్కుచు. ఒకరోజును రియమిచున చివరి ప్రతిబింబి నెలనుండి రిమి. చాల కాలము పనిచేయుచున్న వ్యాబు ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవము చేరియును ఇదివఱకనే గడియారములు ఖర్చయి మ్యాన్యువల్ గలవి నంది యున్నది. ఒకటి రెప్పించి మాను. మా పట్టణమున కనేకులు కొని సంతసించినన, వేలముంటి తెందుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హాగ్గోలియము 1917, మద్రాసు

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక! సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యుగధ్రువహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీర్థి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింసాత్మకధర్మము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రకటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలనరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగల్ప నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల ముతుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బహువిధముల యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయోధ్యతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనాను సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశ్రేణులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంచత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంచత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడచునోరునా రిప్పటియింపియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును.

దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టినిధి, మద్రాసు.

వనంచ చరిత్ర.

ఇదివఱకు రెండు సంవత్సరములు కలగడియి.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు పురుషులను కాషలో తగినపటములతో కథలవలె చిత్రింపబడును. చందాబట్టి సంవత్సరమునకు (తమవారము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 1-0-0-0 పోస్టేజీతో సహా. ప్రవేశ దుడుములేదు. వనంశ్రుతము నందా ముంగళ స్వీకరించబడును. కలయునాడు గా. హరిసర్వోద్ధారణార్థం, పి.వి., చిత్రాక్షరీట, మద్రాసు, ఆవి వ్రాయుడు.

దంతచూరము

పట్టి 1-3 0-2-0 12-3 మా. 1-2-0

ఈదంతచూరముతో పంపుతోముక వలన చిగుల్లి గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము సవించకుండును.

తామరలైలము

మాతామరలైలము ఒక్కకట్నాది ఒకటి అణాలకు కొని నాలుగైదు పాటలు రాచినయెడల తామరలైలము నమోదు. కయము కాని యెడల మీ ఆయనగారు తీరిగి తీసికొనవచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మానములు వాణిజ్యమునకు దీనివలన కట్టణమే నుఖము పొందిరి. 1911 నియంత్రణ చర్యలను జూదమును ఆరంభ పోవాలైనను ఇట్టి అమృతాంశము కిచ్చి 1912, (ఫిబ్రవరి, మాచి) 6,7 రెండు శెట్టినిధి, మద్రాసు

గోఖలే వ్యక్తి మాత్ర చరిత్ర.

భారతీయ కవయత్రీ శిరోమణియగు సర్వోజ్ఞుని దేవిగా రొనర్చిన సేవాస్మృతి.

II

నేను సాయంకాలము మరల నామందిరమున వేగున కాయన యందు నాకు వింతమయ్యి కలంబడినది. గోఖలే గారు తానొక యాత్రకు వెళ్ళి ఆయన నమ్మాయము కొంచెము పొందరముగ నుండి నను చిరునవ్వుచే ప్రకాశితుడగుచుండెను. ఉదయమున నేను కనిపెట్టిన సేవభావమును కార్యవిముఖతయును నాకిప్పు డెందు నేనియును కనబడలేదు. ఆయన మేడమెట్ల నెక్కబోవగ "మీరు చాల నీరసపెరియందున్నారు. మీరే మెట్లనన్నియు నెక్కడల చితిరా ఏమి? యిది నేనాయన మేడమీడికి దాడియ బోవునది కాదుకాని నీ త్రాగి మొన్నకుంపినదాని వైతిని. ఆయన నన్ను పొందినప్పు మీరు నామానమున నాతనాశాంతురమును గలిగించితిరి. కాన నేను మరల జీవోదేతుడనై కార్యచరణ మొనర్చుటకు తగిన శక్తిని గలవాడనైతిని." అని నడివెరి. మరి కొంతసేపటి కాయనసోదరులును మనోహరాకాణి లగు సురువురు పుత్రికలును ముమ్మగిలిసికొనిరి. మేమందర మా సాధ్యభాగ్యమునవిలంబున నూర్వాప్రమయ సమయరామణ్యక కుభారోపాంతరముల నవలంబించుచు హృదయంగమ మగు సంభాషణమున కాలముడిపెట్టిమి. సుఖములముగ నాయనను నాదొక్కసారి మాత్రమే నేను మావగలిగితిని. కొంతసేపటి కాకాయన లంజనండి చనిరి. పిమ్మట మేమిరువురము నుండి సంధ్యాకాలం. కేంద్రాకాలంకనమున చొక్క నిశ్చయము నంటిమి. అంతలో నాయన హృదయసంధూత భావతీగ్రమున గంధీరస్వరముల నాకిటుల కొత్త పదే మొనర్చిరి. ఆయనంత స్వరము నావినలలడినంత నే నామానమునను దిక్కునకును కలిగినది. ఆహారశక్తియునే నేన్నటికెనియకలము. భారత మాతృసేవగూర్చి ఆయన నాకిటుల బోధించిరి. "మీరెంత నాదరిని నిలుపుదు. ఈతర కాగణమును ఈ గిరికందంకానన ములును సాక్షులుగా మీజీవితమును మీదేశక్షిని మీత్రములను మీప్రసంగములను మీభావనలను మీస్వప్నములను మత్సరేక మునకు భావపాయము. ఒకవయస్రీ! పర్యతాగ్రముల నధికో హించి భాయకలోకన మొనరింపుము. అద్రి ద్రోణముల నలూడుచున్నవారి కాశాంతురము కలిగించు సందేశము నెల్ల యెడల వ్యాపింపజేయుము" అనినదివిరి. నేనాయనను పిచ్చిగా తరుణమున "మీరు నాకు నాతనాశను నూతనవిశ్వాసమును నూతనైర్వమును కలుగజేసితిరి. నేటిరాత్రి నేను విశ్రాంతి నొందెదను. శాంతమనస్కుడనై నిదురించెదనని" అయిన నుడివిరి. మరి రెండునెలలకు జూనునెల ప్రారంభమున నేను ఇంగ్లాండు దేశమున కేగితిని. నేనదివరకు లండను నగరము నుచూచి 15 సంవత్సరము లైనది. నేనచటచేరగ నే కుశలవాద మొనంగు టకు వెళ్ళుమంది మిత్రులు నచ్చియుండిరి. వారిలో గోఖలే గారుగూడ నుండిరి. కాని ఆయన కేవలము పాశ్చాత్యులవైతినే వస్త్రధారణము చేసియుండెను. వానివలెనే దొరల టోపీని కూడ ధరించియుండెను. నేను తుణకాల మాయనను రెప్ప వాల్చుకుండ చూచి "ప్రకోపకరమును మీకొకవేపు మెట్లట" నని నుడిగితిని. అచట నాయన విండుల కేగుచుండిరి. నాట కములను తరుచు లెండుచుచుండిరి. విశేషక్రీడల నాడు చుండిరి. "నేనుకలు లిబరల్కుబు" మందిరమున నారీసులగుట విందులాసర్యముండిరి. నేనచట సర్వ కృష్ణగుప్తగారి మందిర మున నిలసింపుచుండిరి గోకలేగారి కాంగోగ్యము సంగతేమిం డెను. రాయలు కవిమను కార్యము లొకవంక దక్షిణాగ్రీకా విషయము లొకవంక నర్తకముగ నాయన కాలము నా క్రమించుకొనుచుండెను. పీఠిక లేనియట్టి తరుణమునగూడ గోఖ లేలుగారు నన్ను మామటకు నావిడికి తరుచుగ వచ్చుచునే యుండిరి. గోఖలుగారికి చెల్లిపండ్లయందు ప్రేమ మెండు. కాన నన్నాయనమాడవత్తురని నాకు తెలిసినపుడెల్ల నే నాపండ్లధిక ముగ నేకరించి యుంచువానను "ప్రతిపురుషునకొక మక్కువ పద్ధాముండును. మీరు మక్కువపద్ధాము చెల్లిపండ్లని" నే నాయన నులస మాడుచుండును. జూలై మాసాంతమున నొకనాడు మేము బాగుగపండిన ఎర్రనిచెల్లిపండ్ల నాగరించు చున్నతెని లండనునగరమునందలి భారతీయసంఘముగారి కక్ష మున నేను బూసంకరించిన లలితముగ నొక ప్రేమణమును గూర్చి ముచ్చటించితిని. ఈలండను భారతీయసంఘమునదియు కనూతనవిద్యార్థిసంఘము. ఆసంఘమేర్పడి కొద్దివారములు మాత్రమేయుండి. లండనులోని భారతీయ విద్యార్థులు క్షత్తరస్వ ముతో కార్యనిర్వహణమునకు బూసంకరింపటవలన ఎం.ఎ. చిన్నా గారు దాని నెర్పరిచిరి. లండను నగరమున వివిధభాగ ములలో నిలసింపుచున్న విద్యార్థి సంఘమునంతయు నేక

యభిమొనర్చుటకొక ప్రధానసాన మేర్పరుచుటకును భావి కాలమున నేర్పడగలదని భావపటమున చిత్రించుకొనుచున్న సంయోగ భారతమునకు సర్వసమగ్రమగు సుపమాముగను నూర్వైక్యతగను ఈ చిరుత సంఘముభివృద్ధి నొందుటకొసంఘ మున సహకార సహచర్యముల సాంప్రదాయమును దృఢపరు చుటకును వారు కార్యక్షేత్రలో ప్రయత్నించుచుండిరి. నిరుప మాన దేశభక్తుడయ్య బిలాపియు దేశసేవా భురంభరుడగు గోఖలేగారి సానభూతియు తమదగునాకార్యముతో నీనూ తని నేనా ప్రేమకార్యమును ప్రారంభింపవలెనని వాటిల్లి పించుచుండిరి. వైద్యులను న్యాయులగు నలయకటగూడ నక కాళమొనంగరానిని కళానముగ విధించిన కళాం దాన నేనీ కార్యము చేయబాలనని ఆయన ఖండితముగ తిర స్కరించుటవలన మొదట నాకు కొంతవర కుత్సాహభంగము కలిగినది. నేను మొదట నతి సాహసముతో నాయన మాట్లా డెదరని వానికి మాటబచ్చియుంటిని గాన మరింత పట్టదలతో నాయనను ప్రోత్సహింప నడగితిని. "ఆంగోగ్య సంబంధముగ విధుల నన్నిటిని మీరు తీరస్కరించుటయేగాక నన్నుగూడ మీకలెనే తీరస్కరించుటయు ప్రోత్సహించుచున్నారని ఆయన యనుసంగులై పలికిరి. త్రుటికాలము కించిదరుణసేతాంచ లులై "నా విషయమున మీరు మాట యిచ్చుటకు మీకెట్టి స్వాతంత్ర్యముగల"దని ఆయననన్నడిగి. "ఎట్టి స్వత్తుగలిగి నను సహించి యువజన వంశశ్రేణికి ఆశాంతురమును కలిగించు సందేశమును మీరొసంగవలెనని కోరుటకు తగిన స్వాతంత్ర్యము నాకు కల"దని నేను నుడివితిని. పిమ్మట మరొకనిగోఖలు ఆగష్టు 28 తేదీన కాక్స్ ను హాలులో జరిగిన మహాసభలో బహుభాగ్యహా పూరితులగు విద్యార్థుల సంశ్లేయములగ నిండి యుండిన తెని గోఖలేగారు పరమమగు ప్రారంభోప న్యాయ ము నొసంగిదేశభక్త స్వాతంత్ర్యములను గూర్చిన యుద్ధాత్త పాతములను వాకి నువ్వక్త మొనరించిరి. గోఖలుగారి తరము వారిలో సుప్రమాణముగను సలక్షణముగను దేశభక్తి స్వాగ్ధ త్యాగములను గూర్చి ముచ్చటించుట కన్ని విధముల నాయనయే యర్హులు.

పిమ్మట నాయన దక్షిణాగ్రీకా భారతీయులదరవస్థను గూర్చి ప్రబలముగ పోరునల్పుటకు భరతభూమి కేగిరి. తత్కా లణమున నాయన యాంగోగ్యము సంపూర్ణముగ చెడిపోయినది. అట్టిస్థితిలో శయ్యాగతులయ్యుండియు దేశీయుల సంఘ భావానికియ ప్రోత్సయునుగూర్చి నాకు డిశంబరు మాసాం తమున బహుమాముగ నొకలేఖను వ్రాసిరి.

1914 వ సంవత్సరమున మరల నాయన ఇంగ్లాండుదేశ మునకు వచ్చితిరి నాయన శరీరస్థితి చాల సంశయాటలతను కలిగించునదిగ నుండెను. అట్టితెని గూడ నిజగృహ మును వీడుటకు వైద్యులనునుతించిన నాడె నన్నాయన చూడ వచ్చిరి. ఏమనిన నా శరీరస్థితి. యపుడు చాల ననుకూలముగ నుండిన కళమున నే నాయనను చూడ బోబాలకుంటిని. మృదు లగా న మొనరించు విహంగ రాజమునకు కిణిల పక్షమేల ఘట్టిలవలెనని యాయన నన్నుద్దేశించి విచార నూచకముగ నుడివిరి. "వైద్యులు నాకుగూడ మరణ కాల నిర్దేశమొనర్చిరి" అత్యంతముగ జాగరూకతతో మెలంగిన చో ప్రాయుకముగ మరి మూడుసంవత్సరముల వరకును మీరు జీవింప వచ్చునని వైద్యులు నుడివిరిని ఆయన నాతో చెప్పిరి. ఆయన నిజమరణకాల పరిమితిని నా కెరింగించుచున్న తరి నాయన కంతస్వరమున భయనూచన గాని స్వార్థపరమగు తిర స్కారసూచనగాని నినుమంతయును గోచరింపలేదు గాని భారతదేశ సేవాకార్యము సాకల్యము కాకుండ పోయినను విచారనూచన మాత్రము గోచరిమైనది. మరొకని దినములకు నాకు గూడ నాంగోగ్యము కలిగినది. కాన నేను గూడ నాయనతోపాటు విద్యుచ్ఛక్తికుమున పికారు పోవుచుంటిని. అదియొక్కటియే ఆయనయొనరించు వ్యాయామముగనుండెను. తాపాతిశయములేని దినములలో మే మిరువురమును కెరిసింగ్ టను తోటలోని పల్లవిత తరురాజముల నీడల నధినసించి బాధాకరముగాని నూర్యకాంతి ననుభవించుచుంటిమి. అట్టి తరుణములయం దాయన యత్యంత భ్రాంతునియముల నువదే డించుచుండిరి. "మీరు స్త్రీమగ్గును నీకోణమునాదియని నేను నుడువగలుగునట్లు నాకుకొంచెముతావొసంగు"దని ఆయననుడి వెదరు. అటులనే అట్టికోణమునం దామహానీయనిసేవాకర్య మాణిక్యముల నేను భద్రపరిచియుంటిని.

భరతభూమి ఆయనకు మాల. అదియే మనోహారిణి. అదియే దేశభక్తి. అదియే కడుపుబిట్టిన బిడ్డ ఆయన ఏ విష య మాలోచించు చున్న ను గూడ నాయన మానసము తుణ తుణ మా విషయమునకు మరల తుండ నుండెను. ప్రయత్నములు, ఆశోపహతులు. ప్రారంభ దినములు, విజయ ములు, విఫలములు కడపటి సంవత్సరములు, బహుమతులు, పరి త్యాగములు, భరతభూమి. తదాశ్రయము. తద్విషయక భావ కల్పకము. సామ్రాజ్య సంపదయనందగు భరతభూమి ప్రస్తుత మాల్యము సువికాలరాజ్యాంగ సఫలయందును సామ్రాజ్య భారవహణమునందును భరతభూమిమునకు నిరీతమగు సానము కార్యము. ఆత్మసేవమున్న గు నానిని గూర్చియును పదిలబడిగ ముచ్చటించుచుచుగ, ఆయనకు ఇతరుల సామగ్ధ్యమున్నున్నట్టి రణచేయుటయం దనమానముగ ప్రవృగలదు. "సాధారణ మగు మృత్తికతో నాయన పీఠాధిపతులను పోతపోయగలరని" యొకరిని గూర్చియు "ఆయన కాగ్రము మెండుగ గలరు గాని కార్య సిద్ధారణ మందు కొంత తొందర పడుచుందురని మరియొకరిని గూర్చియు" ఆయన యుత్తమ లక్షణ లక్షితులు ప్రత్యేక సంఘపాక్షిక భావ రాహిత్య మా యన కొప్పి దము కలిగించు చున్నది. కాన నే హిందూ మహమ్మదీయ సంఘసంయోగమున కాయన సంఘటన దూత యగుట కర్హులని జేగొకరినిగూర్చియు "ఆయన యొనర్చిన త్యాగములు మహత్తరములు గాన నాయన యువదేశభులగుట కర్హు"లని ఇంకొకరినిగూర్చియు గోఖలుగారు నుడివిన యభి ప్రాయములు బాగుగ వర్తించియుండెను.

కాని ఈ ప్రమాదానన సంఘాతము కలకాలము సాగ లేదు. మరల గోఖలుగారి కనారోగ్యము మెచ్చినది. శయన మును వీడరాదని వైద్యులుబోధించిరి. ఎక్కువగూడ నాయన సమీపమునకు రానిన్నుటలేరుగాని నాకుమాత్ర మభ్యంతరము లేకుండెను. నే ననుడివమున కొన్నిగంట లాయన శయ్యవద్ద గడుపుచుంటిని. "నాకు చేయబడు రోగోపశమన సాధనము లన్నిటిలో మిమ్ములను గానిచ్చుట యుత్తమోత్తమ" మని ఆయన సహజకార్య భావముతో ననుచుండురు. నేను నేడు కాలి నొసంగవలెనా దివక మొనర్చనలెనా యని రుహమందిర ద్వారమును దాటినవెంటనే ప్రతిదినము నాయన నడుగు చుండును. రెండును చేనువలెనని ఆయన యనచుండురు. కాంత్యుద్దేశకములు రెండునుగూడ నాస్థితిలో నాయన కవసర ములుగనుండెను. హృదయమహాతమగు చుండెను. చుస్తిమగ్గు ము ప్రబలభారవహ మగుచుండెను పిమ్మట నాయన విచ్చికి జేగిరి.

విచ్చినుండివచ్చి మరల నాటికేగు నధ్యక్షికునహము లో దేశబాంధవులగు రత్నతాదాంపతుల కాయన యతిధి గా వారి ప్రశాంత వట్టిరమున నిలసింపుచుండెను. వెళ్ళు మంది యచట నాయనను సందర్శించుచుండిరి. వారదియొక తీరయాత్ర యని భావించుచుండిరి. అందు డాక్టరు జీవరాజు మెహతా గారు ముఖ్యులుగానుండిరి. ఈ మిత్రులరాక గోఖలు గారి కుత్సాహమును కలిగించ బాలియుండెను. జీవరాజుమెహ తాగారు చాల యభివృద్ధికొంది నాయనము వహింపగల వారగుడరని గోఖలుగారు పలు సారులు నుడివిరి. కట్టకడపటిసారి నేను రెండురోజులకు హిందూదేశమునకు మరలివత్తుననగ అట్టోబరు రిన తేదీ నాయనను సందర్శించితిని. నన్నాయన వీడ్కొల్పెను" మరల మనము కలిసికొందుమని నేను తలంపను. నేను చేయబూనిన పని సాంతమైనది. మీరు జీవించియున్నచో మీజీవితము దేశాధానమునకు సమర్పింప బడినదను విషయమును మరునకుడు" అని ఆయన నుడివిరి.

డిశంబరునెలలో యూరోపుదేశమునుండి మరలివచ్చిన పిమ్మట వెనుకటి రుగ్మణును మరల ప్రేరేచిన విధిని దూరము నా కొక లేఖను వ్రాసిరిగాని పిమ్మట వ్రాసినలేఖ లాంగోగ్యాభి వృద్ధి నే నూచించిని. కరణకారణముగ వ్యాధి కలుగుటకు తొలి నాడు "ఆంగోగ్యము నిలుకడగనున్నదియును సామ్రాజ్య కాసనసభకు ఢిల్లీకి వచ్చెద"ననియు వ్రాసిరిగాని విధి విధానము వేరైనది. ఒకవత్సరముక్రిందట నొకజీవితమును దేశసేవకు సమర్పించుట కేతారకాగణము నాయనసాక్షులనుగా గోతనో ఆతార కాని చయ మే ఢిల్లీకి వరు 19 వ తేదీ ని ఆ మహా నీ యుడగు మహాత్ము డును జాతీయ ఋజు వర్తనాయోధుడును తను పు దొరంగతెని గూడ సాక్షిభూతము లయ్యుండెను. "తనమిత్రులకొంతు తనజీవిత మును సమర్పించిన ఈ సుహానీయునికన్న సభికాసమీగవాత్రు లింకొకరు కలుగ"రను సిద్ధాదేశము మరియొకయుగమున మరి యొకదేశమున తప్పక పలుకబడినది.

మదరాసు కార్యరేషను.

స్వేషము వర్గము దిపాద్వయము.

జైయినేటి శక్తిను.

వెళ్లమరుదు లేక ఇతరకలపను సప్లయచేయుటకు కంట్రాక్టు. ఆర్. ఎం. సంఖ్య 1:—

మదరాసు కార్యరేషను వారికి వెళ్లమరుదు లేక ఇతరకలపను సప్లయచేసి వచ్చునంత చేయుటకు టెండరులను 22 వ మార్చి 1915 సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకును మదరాసు కార్యరేషను ప్రెసిడెంటు గారు పుచ్చుకొందురు.

అచ్చుటెండరు కంట్రాక్టు ఫారములు సెట్టుకు 2 రూపాయల చొప్పున చెల్లించుచు మదరాసు కార్యరేషను రివిన్యూ ఆఫీసరుగారికి వ్రాసినచో బడయగలరు. ఆసామ్మ మరల సెయ్యబడదు.

టెండర్లు పంపగోరువారు రివిన్యూ ఆఫీసరు గారివద్ద 50 రూపాయలు ధరావతుచేసి రసీదు పుచ్చుకొని టెండరుతో గూడ రసీదును జతపర్చి పంపవలెను.

సేపియరు వార్డు } జె. డబ్ల్యూ. మొదలే.
మదరాసు }
9 మార్చి 1915. } స్వేషల్ ఇంజనీరు.

ధర్మాసనములు.

అర్హులచేత వెంటనే పురమాయించి 8 రోజులలో పంపబడును. అన్ని రకములకును పాడుగు శిక్షలు సమము. అం॥ 18 ల వెడల్పుగలది 1-0-0 22 అం॥ 1-4-0; 24 అం॥ 1-8-0. అక్షరెండుతోటలతో 2-8-0 మె॥ 10-0-0 ల వజ్రము నిలవగలవి పట్టుతో కదురవ్యముగా నేయింపగలమా. వివరములు వెలియగోరువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. పోస్టేజి శిక్షగా నియ్యనక్కరలేదు.

విశ్వనిఘంటువు.

పలువురు వ్యాఖ్యానములవలన వాడుమందుటచే నిసిద్ధి జెందియున్నది. ప్రతిపక్షికో ముద్రించితిమి. 52. శిక్షల గ్రంథము. తెల 2-8-0 పోస్టేజి శిక్ష.

కళకల్పలత.

దీనికొక్కసారి జరిగినవారికి కవిత్వరహస్యము తెల్లను గరతలామలకములై యుండును. అచ్చులోనున్నది. గరిమెల్ల సోమయాజి శర్మ. కోటిపల్లి గోదావరిజిల్లా.

కాలండర్లు. కాలండర్లు.

కాలవసినవారు అన్ని వార్షిక విశేష పంపిన దొరక గలవు. కొద్దిరోజుల వరకు మాత్రమే కొరకగలవు. రంగూను టెలిగ్రాఫులు కమ్యులు.

గృహము నిర్మించుటలోను కంట్రాక్టర్లు లాభమును పొందుటలోను, కలవకొనట యందుకొంచెము లాభము కలిగి నుండిన చాల లాభముగా నుండును.

మావద్ద గృహమునకుగాని, మరియితర పనులకుగాని కావలసిన, రంగూను టెలిగ్రాఫులు. ఆర్. (R) యల్. ఆర్. (L. R.) స్టీలు (Steel) మార్కులు గలవియున్నా, రవును కర్రలు అనగా (Bultends) యున్నా, రంగూను యర్ర కర్రయున్నా, అన్నిరకముల, టేకములు, చెక్కలు కీపరు బద్దలున్నా, ముద్రాను ధోళిగల చతురకగా దొరకగలవు. బెనవాడ, తెనాలి, బందరు, గుంటూరు, బాపట్ల తాడోకాటి అన్నా నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాడోకాటి అన్నా ముద్రానుకంటే కాకినాడ సామీప్యము. రాయచోటి లు తక్కువ. కాలవసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

అచంట సుబ్బారాయుడు గారు. కంట్రాక్టరు, కలవనర్తకులు. కాకినాడ.

దేశోద్ధారకుడగు గో కే చ రి త్ర

ఈస్వార్థశ్యాగిని పవిత్ర చరిత్ర మించు విపులముగా వర్ణింపఁబడి యున్నది. భారతీయులకు - ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహానీయు బాదర్య నీయును, గ్రంథ మచ్చుగోనున్నది. చదువదగినది.

హెచ్ వి. కృష్ణలిండుకో. చిత్రాద్రిపేట, మదరాసు.

కావలెను

నమ్మక మైక్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు యియ్యబడును. వైగా ఆలవెప్పులకూడా యియ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతనకనుగుణము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,

కార్యదర్శి. ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 31-ఏ, తేనవీధి, తిరువల్లి క్లీజి, చెన్న పట్టణము.

హానిలేదు. నిశ్చయము. గుణముకలిగి తీరును.

అన్ని విధములకు వస్తువాస్తవము, మూలకము. శేష రణములు, పుండ్లమున్నగు నవియున్నయను 4 వాచులలోనే వుదిరిపోవును. వారమురోజులకు సరఫరామందు తెల రు 5-0-0 రెండురోజులకు సరఫరామందు పుచితముగ పరిక్షణిమిత్రము పంపబడును. వలయువా రిటుల వ్రాయవలెను.

డాక్టరు పుమాకాంత హజరీ, బ్లడు స్పెషలిస్టు, 164/1 మానిక్టోలా స్ట్రీటు, (బీడన్ స్కేయర్) కలకత్తా. Dr. Umakanta Hazari, Blood Specialist, 164-1 Manicktola Street. (Beadon Square) CALCUTTA.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0 కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలినవెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరాయున్నచోట నీటిని యచిత్రాగుట యుక్తము.

అమృతాజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిగి, మద్రాసు.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.) Masulipatam.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

మూలధనము 1,00,000

భాగము 1 కే రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము వసూలు చేయవలసిన మూలధనము 50,000 వడ్డీకి దాచివుంచుకొనె వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి) 6 మాసములు వుండుకొనె యెడల నూటికి సం॥కు రు 5 చొ॥ 6 మొదలు 12 మాసముల వరకు 5 కే చొ॥ 1 సంవత్సరము అంతకువైత వుండుకొనె యెడల రు 6 చొ॥

వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును. ముద్రాను గవర్న మెంటువారి నెం 1267 రు కారము గవర్న మెంటు ఉద్దేశ్యములకూడ భాగములు చుక్కొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచివుంచుకొనె వచ్చును. జంధ్యాల గోరనాథశాస్త్రి, ప్రెసిడెంటు చిన్నం రాజుమన్నాడు, అసలరైకటరి.

కోర్టువ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

న్యాయమూర్తుల కార్యస్థాన నిర్ణయములు.

ప్రెవారమునందు మంగళవారము (16-వ తేదీ) తెనుగు సంవత్సరాదిగాన న్యాయస్థానములకు నెలవు. తక్కువ నాలుగురోజులు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులీ క్రిందితీరున పని చేయుదురు.

మొదటిఅప్పీల్స్ (ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి తయార్చి గారు లొక్కకోర్టులోను, శంకర నాయుడు, డిబ్బల్జి గారు లొక్కకోర్టులోను కలిసి విచారించుదురు.

ఆసల్ న్యాయపు అప్పీల్స్ సహాకర్యులు, శేషియరు గారు లొక్కకోర్టులో కలిసి విచారించుదురు.

ప్రెమిల్ కోసులను స్పెషల్ గు, బ్రాటరు గారు లొక్క అప్పీల్ కోర్టులోకలిసి విచారించుదురు.

రెండవఅప్పీల్స్ శేషగిరి అయ్యరు, కుమారస్వామి శాస్త్రి గారు లొక్కకోర్టులోకూడి విచారించుదురు.

అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎయిర్లం గారును, బిరిజలు సైకు కోర్టులో జ్యేష్ఠ గారును పనిచేయుదురు.

[న్యాయమూర్తి: కుమారస్వామి శాస్త్రి గారు] కోర్టువారీయు త్తరువు నుల్లంఘనచేయుట.

తెంజావూరు డిస్ట్రిక్టునుసము కోర్టులో నొకశేషులలో వాదిప్రతివాదుల యింట్లకువచ్చి నొకసందుగలరు. ఆసందులో తమరాకపోకల కడ్డముగ గోడనుకట్టకుండుటకై ప్రతివాదుల కాజ్ఞ యిడుటకు కోరుతు వాది వావా తెచ్చి, అవావా విచారణ జరిగి పరిష్కరింప బడువరకుండు ఏలాటి ఆటంకమునుగాని నిర్మించకుండునటుల ప్రతివా అమర్తవయి కోర్టువాని ప్రార్థించెను. డిస్ట్రిక్టునుసముగా రజీయ త్తరువు నొసగిరి. కాని, ప్రతివాదులాయు త్తరువు సతిక్రమించి యొకకుటిగోడను వెట్టిం చిరి. అందువీడ వారు కోర్టువారి యు త్తరువు నల్లంఘనచేసినందులకి చార్జి చేయబడగా, డిస్ట్రిక్టునుసముగా రాయరువుర ప్రతివాదులకును చెరమొకనెల ఖయి రు విధించిరి. జిల్లా జడ్జి గా రీతీయును సిరపరచిరి. కాని, హైకోర్టు రివిజన్ పీటీషన్ వెట్టుకొనగా, న్యాయమూర్తి గారు పీటీషన్ కు అంగీకరించి డిస్ట్రిక్టునుసము గారితీర్పు ఆమోదజరకుట ఆసియుంది, హై కోర్టునం దీటివిజన్ పీటీషనునందు తమకు జయము కలుగని పక్షమున తాము డిస్ట్రిక్టునుసముకోర్టులో హాజరుకుటకు జామీనుపుచ్చుకొ పీటీషన్ వాయల్పొనెన్దనని తమలి నెట్టుట తు త్తరు వొసగిరి.

మదరాసు న్యాయకాశాకోర్టు

[న్యాయమూర్తి: దివాన్ బహదూర్ కృష్ణకోగారు]

ఆలీ బదర్షు వి. దేవకాచారియరుగారు బైట్ విల్స్ కంపెనీలో వెలుక మహాపీనుండి ఆ హ్యుమ్యురుగారి మీద తెచ్చినవావా రెండవజ్జ సర్ దేవకాచారియరుగారి కోర్టు నుండి ప్రధానజడ్జి కృష్ణకోగారికోర్టుకు మార్చబడిన గదా! వావా విచారణ జరిగెను. వాదిపక్షమున ఖయిలతోడ, డిక్రీ యొసగబడినది. కాని, తీర్పుచెప్పుటకు తూర్పుమె సూత్తును జప్తచేయువలెనను కోరిక నిరాకరింపబడినది.

ఎక్కువ పోలీసుగోర్టు.

విజయగల కొన్ని నగలపదార్థముల నమ్మకద్రోహము గావించి మోసము చేసినందులకు చార్జి కావడిన తమ్మారపురి మొదలియను గురుస్తావ మేజిస్ట్రేటుగారు నాలుగునెలలు కఠికము విధించిరి.

మదరాసు దుక్కిణుల రాజువైల్డ్స్ ట్రేడుయమునుండి రైల్వేకంపెనీతాటావ స్టేషన్ల మొదలయినవానిని (రమారమి 280 రూపాయల సొత్తుకు) పొందించినందులకు చార్జి కావడిన గాంగుమేస్త్రి, రామస్వామియనువానికి మేజిస్ట్రేటుగారు మూడునెలలు కఠికము విధించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాల, ఈ నెల 20 వ తేదీ ఖు శనివారమునాడు మదిలిపట్టణము నందలి ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలయొక్క సువర్ణోత్సవము న్యాయమూర్తి శంకర నాయర్ గారి ఆధిపత్యము క్రింద జరుపుకును. తత్సందర్భమున శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు ఉపన్యాసమిచ్చురు.

పరాసు ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 13:—పరాసువారు నిన్న సాయంకాల మిటుల ప్రకటించిరి. బొంబాయి జిల్లాకు తూర్పున మాకిందక ములకెనుట 100 మీటల దూరముననున్న జర్మనల చిన్న కోటనోకదానిని మేము పట్టుకొంటిమి. ఆర్మెంటిరినకు తూర్పున 3 నేల మీటల దూరములోనున్న వి. సెట్టియను జన వదమును అంగ్లేయు లాక్రమించుకొనిరి. న్యూవ సాపలు ప్రాంతమున అంగ్లేయులు ముందునకు పోవుచునే యున్నారు. జర్మనలు తలపడక వారిని రెండుసార్లు పారదోలి పిక్చర్లను పీట్రిగ్రాములకు మధ్య నున్న జర్మనల కందకముల నాంగ్లేయులు పట్టుకొనిరి. అచట 895 యంది మైలలను 5 గురు మైలకోద్యోగులను అంగ్లేయులు ఖైదీలనుగా పట్టుకొనిరి.

సాంపేలో మెన్సిలు క్యాబ్లగామున నన్ను గొట్టి సమీపమున గురువారము సాయంకాలము మేము శత్రువుల కందకముల నశీకములను లోబరుచుకొనినైతిమిలను సైనికోద్యోగులను ఖైదీలనుగా పట్టుకొంటిమి. ఆ ప్రాంతముననే శుక్ర వారమునాడు గూడ మాకుకొంత యనుకూలము కలిగినది పశ్చిమమున తాహూరుపాటకు సరాసరిగ మరొకన్ని కందక ములను గూడ మేము పట్టుకొంటిమి. రియమి కావున కాల్చి భాగమున శత్రువులు తాకరాక మేము వారిని పారదోలి 200 గజములదూరము ముందుకు పోగలిగితిమి.

నిశ్చయపడిన సరకు

లండను మార్చి 12:—ఇదివరకు యెగురుతిచేయకూడ దని నిశ్చయపడిన సరకుగాక, ఉన్న, తగరము ఆముదము, మైసము, రాగి, చర్మము, తోపుకూడ నిశ్చయపడబడ్డట్లు లండను కార్మిలో ప్రకటించబడినది. ఈక్రిందివానిని కొన్ని మగతులమీద నిశ్చయించిరి:—యూనెగ్జిజలు, చెక్కలు, తోపున పడునచేయు వస్తువులు, క్రొవ్వు, మానెలు,

జపానువారి కోరికలు

చీనాదేశమందలి సీతి

లండను, మార్చి 13:—పీకింగునుండి మైక్రుమెట్రిక క్రిందితిరునవారమునాడు. జపానువారికోరిక లన్నిటిని చీనా వారు అంగీకరించి సెరవేసే తీరదలయునని నిశ్చయపడెను. నెడల చీనాదేశమందొక విప్లవము కలుగవచ్చును, ఇప్పుటివర తనమునకు చాల భంగము కలుగనిచ్చును. ఈ సందర్భము ఇం దులో సంబంధముగలవారి కెల్లరకును (జపానువారికిఁబో) చెటువుగ నుండును. జపానువారి కోరికలలో నశీకములు సముద్రకములగ నున్నరని విదేశీయులు అంగీకరించిరి గాని చీనా దేశము తా సామ్రాజ్యగౌరవమును చెటువుకొను తీరుగ గానిఎల్లరకును సమత్వభావమునకు భంగముకలుగు తీరుగ గాని చీనాదేశమువారుజపానుదేశీయులను సౌకర్యములనుకలిగించవల యునని జపాను కోరుతుండలేదనుట నెటుగుటకు సంశ్చయమై యుండును. జపానువారు దమగోరిలిట్టివరి విశదపరచి, వారి ఫలములను వ్యక్తపరచుచేచీనావారి రాజకీయకలను సెరవేసే జాచుటకు ముఁత త్వరగ పూనుకొందురు.

అమెరికాదేశీయుని హత్యచేయుట.

నాషింట్లను మార్చి 13:—మెన్సికోపట్టణములో జాపాటి స్టాలు అమెరికాదేశీయుని నొకనిని హత్యచేసిరి. ఇతనిపేరు 'మెమానసు. ఇతనిని స్వగృహముందే హత్యచేసిరి. దీనివీధి అమెరికావారిపతాక మెగురుచుండెను. హత్యచేసినవారిని ఖైదీచుటకును, పరిహార మిప్పించవలసినదనియు, అమెరికా వారు కోరిరి.

స్వాధీనప్రకటన.

స్వాధీన మార్చి 12:—ప్రాన్సదేశమునందలి సాంపేను నుండి జర్మనీవారు తమసేనను రషియాప్రాంతములకు పంప కుండచేయవలెనని ఫిబ్రవరి 16 వ తారీఖునండి మిత్రమండలి వారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు ఫలమైనవి. ఫ్రెంచిసేన 4 మైళ్లదూరపు సుమారు రెండుమైళ్ల వెడల్పుగల కందకమును పట్టుకొనిరి. ఇదిగాక యత్తుప్రదేశములన్ని ఫ్రెంచివారిచేత చిక్కినవి. దీనివలన ఫ్రెంచివారు జర్మను సేనలవైపకుటకు మంచి ఓటచిక్కినది. నర్మనీవారికి గొప్పనష్టముకలిగినది రెండురెజిమెంటుల సంపూర్ణముగ నాశనము చేయబడినవి. శత్రువులు సుమారు 3, 5 సేనలను చచ్చియిద్దములో పెట్టిరి. 10 వేల జర్మను శివములు యుద్ధభూమిపై పడియుండెను. 2 వేలమంది ఖైదీలుగ చిక్కినారు. ముందుముందుకు నెట్టుకొనిపోవుచున్న

మనసేనను ఆపుటకు తొందరతొందరగ కందకములను తయారు చేయించి ఆక్కడకొంత సేనను పెట్టిరి. ఆ సేనలో కొంతమందికి విచ్చియెత్తిరి. ఛాంపెయిలో ఫిబ్రవరి 16-వ తారీఖునాటికి జర్మనీవారిసేన 119 బెటాలి యనుట, 31 స్క్వాడ్రనులు, 64 ఫీల్డుబ్యాటరీలు, 20 హెవీబ్యాటరీలు వుండెను. ఇవిగాక మార్చి 10 వ తారీఖువరకు 20 బెటాలియనులను కొత్తగాతెచ్చిరి. మిత్రమండలివారు యంతవైదసేనలో కొంచెమైనను రషియాప్రాంతములకు వెళ్లకుండఁపిరి. ఇంతసేనను యిక్కడ ఆపుట కలసిన ఫిబ్రవరి 25 మొదలు మార్చి 10 వరకు ఆక్కడ రషియాకు విజయము కలిగినది. మార్చి పదియవ తారీఖున క్రిటిమవారికికూడ విజయము కలుగుటకు యిదియే కావలెను. ఈపరస్పర సాహాయ్యమువలన ఫ్రాన్సు, రషియా, ఇంగ్లాండు దేశముల సేనాము వ్యక్తమగుచున్నది.

యవ్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

పీటరుగ్రాదు మార్చి 13:—ఒకసోవియెట్లను జర్మను లంతర్విక్రముగ ఫిరంగులను పెట్టి కొట్టుటలేదు. జర్మనులు ఫిరంగి గుడ్లను మిత్రముగ వాడుచున్నారు 11-వతేదీన 2గంటలు మాత్రమే ఫిరంగులను వేసిరి. ప్రాబ్లిన్కువద్ద యవ్యను సేనలున్న స్థానములయొక జర్మనలలిఖిత్రతో పడుచున్నారు. ఫిరంగులు చురుకుగ పనిచేయుచున్నవిగాని పదాతిసైన్యము కందకములను త్రవ్వకొనుచున్నవి.

ఉదకమండలపు వార్తలు

ఉదకమండలము మార్చి 13:—ఉదకమండలము నం దలి క్రైస్తవ యువతీజనసంఘ భవనములో యేర్పరచిన సంత ను వెంట్రాడు ప్రభివీగారు యేప్రియల్ 14-వ తారీఖు సాయంకాలము 4 గంటలకు తెరచురు. విదేంద్రుడు ఒకమాత్రముగా జనాభా లెక్కను తీయు ఆవారము కలదు. సిద్దిగతులు సరికాలేసందున యాయేడు మానుకొన వలెనని ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీవారు ప్రకటించుకొనిరి.

హెల్తుఆఫీసరు.

ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీకి మొదటితరగతి హెల్తు ఆఫీసరుగారు నేమింపబడవలసినదిగ యేర్పాటుగలరు. ఇప్పు డట్టివారు వోజులెసందున, రెండవతరగతి ఆఫీసరును నేమి చెదమని గవర్నమెంటువారు తెలిసిరి. మొదటితరగతి ఆఫీ సరు లభించిన వెంటనే వారు నేమింపబడలెనను మగతుతో నిష్ప ట్టికి ఆమునిసిపాలిటీవారు దొరతనమువారి తీర్మానము సంగీక రించిరి.

కూనూరు మునిసిపలుకేసులో క్షీంపబడినముద్దయితుల జామీనుమీద విడుదలచేయుటకు సెషన్ల క్షణికము ఉత్తరువు చేసిరి.

స్మిరాందలిస్థితి.

లండను, మార్చి 13:—ఏభవన్.—మిత్రమండలివారి యుద్ధనావలు స్మిర్నాను తానయెడల, పట్టణముచుట్టు కంద కము త్రవ్వబడి యుద్ధరంగముగ మార్చబడునని స్మిర్నావాలీ గారు చాటించుచున్నారు; నగరవాసులను ముందటి ప్రదేశ ములనుకదిలి లోప్రక్కకు వెళ్లుదనుచున్నారు. నగరముయొక్క అంతర్భాగమున భయములేదని వారు ఆచటికే వెళ్లునట్లు కోర బడుచున్నది. ఆ ప్రదేశము తటస్థప్రదేశమని చాటించుటకు కాక్సలన్సు సలహాయుగగిరి, వాలీగా రావిచయమునాలోచిం చుచున్నారు.

గుంటూరుమండలసభలు.

అయ్యా, రాబోవు ఏప్రిల్ నెల 3, 4 వ తేదీల 24 వ మండల సభయు, 5 వ తేదీ 18 వ సంఘసంస్కరణ సభయు, నర్సారావుపేటయందు జరుపబడును. క్రొత్తగ్రామమందు సభలు జరిపి, ఆసభలయందు చర్చించదగిన విషయముల నేర్పాటు గావించి, ప్రతినిధులపేర్లను, విషయములను యీనెల 25 వ తేదీలోపల నర్సారావు పేటలోని ఆహ్వాన సంఘము వారికి తెలియజేయ వలెను.

ఇట్లు,
గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,
రామప్రోలు లింగనసామయ్యరాజు,
కార్యదర్శకులు.

జూబులు.

విలేఖకులకు ప్రకటన.

ఆర్. గిరిరావుగారు— ప్రకటింపలేకందులకు దింపిలు చున్నాము.

I

రజస్వలానంతర వివాహశాసనము
అయ్యా,
ఈ చట్టమును గురించి 10-3-15 తారీఖున గుంటూరు జిల్లాభట్టిప్రోలు గ్రామములో శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారి దేవాలయమునందు బ్రహ్మశ్రీ కాతా రామస్వామిశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతక్రిందనొకపబ్లికుసభజరిగెను. బ్రాహ్మణులు, వైశ్యులు, విశ్వబ్రాహ్మణులు, పద్మసాలెలు ఆసేకమంది వచ్చిరి. రజస్వ లానంతర వివాహములు ఆశాస్త్రియములనియు బ్రాహ్మణాదులకు నిషేధములనియు బ్ర. చెయ్య ఆసంతరాను సోమయా జులుగారును పాన్నాడ లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారును ధర్మశాస్త్రప్రమాణములతో ఉపన్యాసములిచ్చిరి. భట్టిప్రోలు చంద్రశేఖర లక్ష్మీనారాయణగారు యీ మార్చిభగవానులు గారునుత్తూనుగుంట రామమూర్తిగారును యింక ననేకులు మందిన్ని బిల్లుకు ప్రతికూలముగా ఉపన్యసించిరి. అనుకూలురు పరులేరు. ఈచట్టమును ఆ గీకరింక తొలగించుటకు అనే కుల సంతకములతో ఒక మహాజన శ్రీ గవ్వయగారికి పం పుకొనబడియె.

II

బీదలకు అన్నదానము

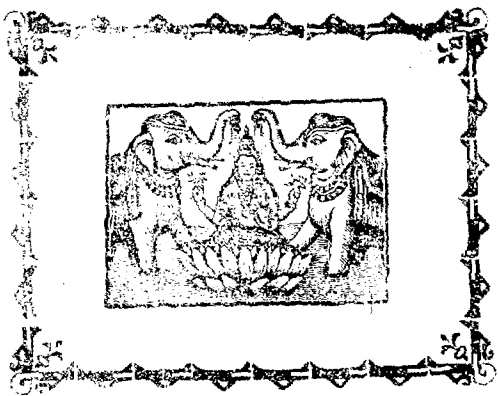
అయ్యా,
కడచిననెల 23వ తేదీన వివేకానంద పరమమందిరములో జరిగిన సభయందు గోళ్లేగారి ఆత్మీయప్రియై బీదలకు అన్న దానము చేయుటకు తీర్మానింపబడి యీ నెల 8 వ తేదీన సుమారు 8 నేల ప్రజలకు సంకల్పప్రీతిగా అన్నదానముచేయబడి నది. చాటపట్టు గ్రామవాసులును, దేశభిక్షువులును, దేశభక్తుల ను గౌరవించుటయందు అత్యంతోత్సాహమును, ఆంధ్రభాతీయ కళాకాలకు రియకరములభూమియిచ్చినకార్యకూరులును ఆగు మ.రా.శ్రీ మాగంటి లక్ష్మణదాసుగారు ఇంకను వ్యయమైన బియ్యమును దయచేయుటచే, తదితర ఖర్చుగ్రామవాస్తవ్యలేభరిం చిరి మరునాడు 9వ తేదీన దేవసేని వెంకమ్మగారు 4 నేలమందికి అన్నదానము చేయుటయే గాక దాదాపు 200 మంది విక లాంగులకు మంచి వస్త్రములు సహితము ఇప్పించిరి. దీనిబట్టి మాడ అత్యంత యశస్సును మా గ్రామము గడించి నూతన మార్గము త్రొక్కినది. దేశభక్తులను గౌరవించుట యన నేమో పురుషులకు సహితము తెలియని యిక్కాలమున నీమె గోళ్లే గారి పేర సుమారు 500 రూపముల వరకు వ్యయముచేసి శ్రీలు సహితము దేశభక్తులను గౌరవించుటలో వెనుదీయరని నిశ్చయపరచినది. ఇట్టి వారిమళ్లలను కలిగియున్నందుకు మా గ్రామమంతయు గర్వపడుచున్నది.

దేందులూరు. ప్రెడికాటి పాక్షీయ్య,
సహాయ కార్యదర్శి, విశ్వేశ్వరంద కల్లు.

సందిగామ వార్తలు.—మాపురమందు మరాఠీ ప్రఖ్యాతులగు జంగం కోటయ్యగారిప్రియశిష్యులగు మ.రా.శ్రీ ముదిగొండ కాళహస్తిలింగం అయ్యగార్లగారిచే సరససంగీత పాఠశాల యొకటి యేర్పరచబడినది. వీరు సంగీతమును గాత్ర ముచే బాడుటయందేగాక, పిడికో, హార్మని మొదలగు బంధ వాద్యము లందును బహువిధములు. ఒకరికి నేర్పుటలో వీరికి గలశక్తి వల్ల నాతీతము.

ఈ పాఠశాలయందు చదువుకొనుట కయిదుగురు విద్యార్థులు ప్రస్తుతముచేరియున్నారు. వారిలో కొందరువర్ణము లను, కొందరు పిల్లరిగీతములను నేర్చుకొనుచున్నారు. చదువు కొనెడు విద్యార్థులకు వీరు సహాయము జేయుచు, నెట్కువ పాటుబడుచున్నారు. వీరివిద్యార్థులనల్ల నొకతృణమైనను గై కొనక నేర్పబూనిరి. వీరికి నొకను విద్యార్థులసంఖ్యను తెంపు చేసే తమగల విద్యసంతయు వారికిఁబోధించవలెనెడు కథూ హల మొంతయుగలరు. ప్రతిదినము ఉదయ, మధ్యాహ్న, సాయాహ్నములు, మూడుతేల యందును శిక్షతో బనిచేయుచు న్నారు. అని నందిగామ నుండి దాియింగు మాప్తుగారు వార్యుచున్నారు.

సీమంతు కర్మము. — ఈ సేవ రీతి వేదతో సంత
 మైన వాచమునందు కన్నులు దక్షిణ కవచాలా తురియలేదు;
 గంజాముజోలోను, విశాఖపట్టణము కట్టా ప్రాంతములలోను,
 సాంఘ్యములోను కొంచెము తురిసింది; నుంటూరు వెళ్లారు
 చిత్తూరు జిల్లాలో విశేషముగ తురిసింది; తక్కిన జిల్లాలలో
 సాధారణముగాను బాగుగాను వివిధముగా తురిసింది. నేల
 లోని వైరులు సామాన్యముగాను బాగుగాను వివిధ
 ముగా నున్నవి. కాని నాలుగు జిల్లాలలో క్షేత్రవాది
 బోవుచున్నది. తదా వానశవేషించుచున్నది. మత ప్రాంత
 మెట్లవేగులు కొంచెమున్నది; భలసాయము సామాన్యము
 గానున్నది. మొత్తముగత వానశిరికి జాషములేదు. ముక్తా
 ప్రసాదము కేరళా కట్టా ప్రాంతములలోను వివిధము
 లున్న వివశువులస్థితి మొత్తముగత వానశిరికి జాషములేదు.
 మగోదాకరి కట్టా వెళ్లారు దక్షిణాంధ్రాటుజిల్లాలకొన్న
 భాగములలోను, తంజావూరు విశాఖపట్టణము దక్షిణ
 ముల భాగములలోను అన్ని సనీవకతి సమృద్ధిగా నున్నది.
 నుంటూరు కర్నూలు జననిపురము జిల్లాలలోను
 మగ యెనిమిది జిల్లాల భాగములలోను తప్ప పచ్చిక సమృద్ధిగ
 నున్నది. పశువుల మేత మొత్తముగత సమృద్ధిగ నున్నది
 నీలలు హెచ్చునరదు, తక్కువనరదు; అట్టివినివి యున్నవి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1916వ సం. మార్చి నెల 13వ తేది

శనివారము.

స్వపరిపాలనము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు చెందిన ముఖ్యమంత్రిగారి యుద్ధాహూతమున నైన నమి మానవములనుండి ముఖ్యమంత్రిగారి తమ నిర్వహణ మేల్కొని రాజకీయాలలో చలనకు దగిన సమస్యలను సాధించుట గాన యుద్ధము ముగియి సాధించుట. నిర్వహణము సాయం కాలము మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు సహజము లగు నిర్వహణముగారి యాజమాన్యము క్రింద ఆసి భీమంబుగా గాన స్వపరిపాలనను గురించి యుద్ధ న్యసించి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సారాంశము ముఖ్యమంత్రిగారి చేతులలోను. బ్రిటిష్ వారి యాజమాన్యము క్రింద నభివృద్ధిములకు 7వ స్వస్వాతంత్ర్యములను వివరము సహజము వలసిన వే యనుట సెల్లరును పరిగెయ్యారు. ఆస్వాతంత్ర్యము తేరి తగినముకు రా. ప్ర. రాజగును అనుభవమును గురించి వివరములు ము. ము క్యాక్రమమునాలో చివరలను యుద్ధమునకు అట్టి యాలోచిత క్రిమమును యుద్ధములందు ముఖ్యమంత్రిగారి నివే దించుకొనినవి యుద్ధమునకు అనుభవము గాన చేతులందు సమ జనముగానే యుద్ధము. తదంతము చచ్చిన పురికొల్పిన తిమ్మ వారొక మార్గమును సహజము సూచించి విమర్శము ముగా నది లి నారు. పూర్వము మన దేశమున గ్రామ గ్రామమును తనంతట తాను పరిపాలించుకొను చుండుట. ఆకర్షణ ననుసరించి గ్రామములకు పంచాయతులను ప్రజలు నిర్వచించుకొన వలసి దనియు ఆ పంచాయతులు తాలూ కాసంఘముల సేవలను సేవనియు వారు జల్లాసంఘముల నిర్వహించుకొన వలసినదనియు ని విధముగా ప్రజాప్రతినిధులు రాజ్యాంగ నిర్వహణ మొనర్చి వలసినదనియు ఆసి భీమంబుగా రివాదము. శాసన నిర్మాణ సభలలో అధికార సభ్యులుండనే కూడ దని యామెయియు. వివరము నిదియంతయు నెంతో యానందమును గొల్పుకొనదు. కాని ఈ విధమితియు నిష్పత్తిపడతినండి త్వరలో ఫలముగా బయలుదేరి గలదిగాదు. మాకుజూడ రెండు విధములకల చెయుట యావశ్యకము కన్పించుచున్నది. ఇప్పుడు గల స్వపరిపాలనా పద్ధతి బునాదులను నైరీశ్వము చేయుట మొదటిది. ఇప్పుటి పద్ధతినే పెంచి గ్రామపంచాయతులను కట్టుకొని వచ్చుట రెండవది. ఏ రాజ్యాంగపద్ధతియు మెక్క పర్యాయముగా మన దేశము పరిశీలేమున మొదటినుండి కొనసాగును నిర్వహించుట పొసగనేరదు. పొసగనిది తెలంచుటనట్టి భ్రమయగును. కావున మనకుకలదేమి ఇప్పుడు ప్రచారములోనుండు చట్టములను విమర్శించు అనుసరించి ఇంకను నెంతవరకు స్వాతంత్ర్యమును పెంచుకొన వచ్చును. దాని కేవల పెంచుకొని వచ్చిన నెట్టి యెట్టి మార్పు లవ సరములు. అది యాలోచించి విషయమున ప్రక

టిగిది విచారించి విమర్శించుట మొదటి కర్తవ్యము. ఒక్క చిన్న యుద్ధాహూత మిచ్చెదము నై త్వ నిర్మాణ విషయమున నితీచల మలయాళము వధుక కోయంబునను జల్లాబోధులకు. సాబం దించిన వివాదము బయలు దేరువరకును నిజముగా జల్లాబోధులకు సంతకము స్వాతంత్ర్యము గలదో మన విద్యాపాఠశాలకు కూడ జరిగియుండ లేదు. ఇదేవిధముగా నింకను నెన్నియో విషయములు ప్రభుత్వమువారి యుద్ధములను చట్టము లలోను నిమిషియున్నవి. వానిని నెరిగికొన బ్రయత్నించిన వారెందరో యుద్ధాహూతి చేప్పజాలము మన ప్రభుత్వమువారు చట్టములు చేయునప్పుడు గాని నిబంధనల నేర్పరచు నప్పుడుగాని నెటనే అన్నిటిని అమలులో పెట్టి సభిలాషతో చేయుట లేదు. గోకలుబోధుల ఆత్మకంటే వేరునిగర్వన మెక్కరలేదు. దానిని సంపూర్ణముగా నమలుతో పెట్టి అధికారవర్గపు ప్రాబల్యమును తగ్గించుటకు మన ప్రభుత్వము ఎల్లవిధముల ప్రయత్నించి లేని ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యమున కంటే మన స్థానిక స్వపరిపాలకులకు నెంతో యెక్కువ స్వాతంత్ర్యము లభ్యుగలవు. కడగిన సంవత్సరపు స్థానిక స్వపరిపాలనయొక్క రిపోర్టు ననుసరించి చూచితే మేని 62వ ట్టణ పాలక సంఘములలో 86ంటు మాత్రమే అందరును హెండ్లపు లున్నారు. తక్కిన వానియందంతటను విదేశీయులును నున్నారు పట్టణ పాలకుల సంఖ్య ఉండవచ్చునని మంజూరై యుండునది 1.036. 1913-14 లో నున్నవారు 461. ఇంకలో 77 ప్రభుత్వాధికారులు. 392 ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులు 492 నిర్వచితులు. అనగా అధికారపక్షము 469. ఇప్పుటికికను అధికారవర్గ నిర్వచితవర్గములు కొంచె మించుమించుగా సమానముగానే యున్నవి. అనధికారవర్గమునకు నెక్కువ ప్రాబల్యమున్నదని చెప్పుటకు విలులేదు. గోకలుబోధుల విషయము నాలో చించినయెడల నింకను నభిగతి కాన్పించుచున్నది. జల్లాబోధులను గమనించు మంజూరైన సభ్యుల సంఖ్య 876. 1914 వ సంవత్సరము మార్చి 14 వ తేది నానుకొన సభ్యులు 772 కు. ఇందులో 12 గురు అధికారి వర్గమునందుండి లోకల్ బోధులలో కూడ సభికారులుగ నుపయోగించినవారు. 294 గురు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులగునవారు. 34 గురు నిర్వచితులైనవారు. ఇందులో 102 గురు అధికారులు 252 అసభికారులు, అనగా 772 గురులో 52 గురు మాత్రమే అసభికార పక్షమువారని తేలుచున్నది. 62 పట్టణ పాలక సంఘములలో 37 డింటు మాత్రమే అధ్యక్షులు నిర్వచితులు. తక్కినచోట్ల ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులు. అందులో పదునొక్కగురు ప్రభుత్వాధికారులే. గోకలుబోధుల యధ్యక్షుల విషయము విచారించితేమా జల్లాబోధులకు నిర్వతాధ్యక్షు డుండగా అసభికారాధ్యక్షుడే యుండరాదుగాదా! అసభికారు లుండగిన తాలూకా బోధుల విషయమున నైనను ఏలూరు, చిత్తూరు గూడలూరులు మాత్రము తమ యధ్యక్షుని నిర్వచించుకొనినవి. 19 తాలూకా బోధుల విషయమున ప్రభుత్వము వారు అసభికారులను అధ్యక్షులుగా నియమించినారు. తాలూకాబోధులసభ్యులు జల్లాబోధుల సభ్యులలో నాగ్గింట మూడువంతులు నిర్వచించుకొనునర్హతకలవారే యైనను 1913-14 లో అర్ధభాగమున కంటే నెక్కువ నిర్వచించుకొన లేదు. చెప్పబోయిన నిట్టివింకను నెన్నియోవిని యోగములేని హక్కులు బయల్పడగలవు. తగిన ప్రయత్నము లేమిచేత నివనలని ఘమును మన మి న్నాడు అనుభవించుట లేదు. ఆసి భీమంబుగా గు కార్యక్రమమునకు దగిన సలహాల నాలోచింప

వలసి యున్నదనుటచేత మాకు తోచున దేమన గ్రా తపద్ధతు లేనోయాలోచించి ప్రభుత్వమువారి చేత కాగితముమీద వ్రాయించి యిట్టి యన్ని కాగితముల నలెనే మూలకు పదియందు నట్లు చేయుట కొరదగినదిగా కన్పించలేదు. మామహా జనసభ వారు ఆలోచించి ఇప్పుటి మానవలకును తద్విషయమున నాసక్తిగలవారికిని ప్రస్తుతపు స్వపాలనావిధానపు పరిమితి తెలియజేయగల పరిశ్రమను బురికొల్పి ముందుకు వృద్ధి కాతగిన మార్గములను అందుపై సూచించుచు దినదినమును స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును పెంపు చేయుటకు తగిన విధాములను ప్రభుత్వమువారికి మాటికి మాటికి కీరి శేషుడు గోకలే పద్ధతి నవలంబించి నచ్చుచెప్పుచు వాటుపడినయెడల నవిన పద్ధతులు ఆద్యములు మున్నగు విషయములపై నిర్వహణలుగు లక్షలకొలది యుపన్యాసముల వలన కంటే నెక్కువవని జరుగునని మానవ్యము. గ్రామపంచాయతి నిర్మాణమునకును పద్ధతుల కంటే నుపన్యాసములకంటే కార్య పరిత్వమే యెక్కువ కావలసియున్నది. ఆ భారమును శాంతిమే వహించుటకు స్వార్థత్యాగులగు వారెందరో కావలసియున్నారు. మానాయకు లట్టి వారెందరి సిద్ధముచేయుదురా? దానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చినచో స్వపరిపాలన సమస్యకు ప్రత్యుత్తరము రాగలదు.

పచ్చయప్ప కళాశాలను రెసిడెన్షల్ (గురుకులావాససంస్థ) కాలేజిగా చేయుటకు తగిన సాధనముల నాలోచించు నిమిత్తము, నిన్నసాయం కాలము కళాశాలా భవనమున పచ్చయప్ప కల్లు వారొక సభను సమావేశపఱచిరి. ఇదియే యిక్కట్లు ప్రతినిధిపంఛదిన తరువాతి జరిగినసభలలో ప్రధానమైనది. అగ్రాసనాధి పతి సి. జి. రామ స్వామయ్యగారు ప్రెసంథయొక్క ప్రయోజనములను గురించి నచ్చునట్లు ముచ్చటించుచు నొసంగిన ప్రారంభో పన్యాస సందర్భమందు కే. రామానుజము సెట్టిగారు తాము లక్ష యావాయల విరాళము. సుసంగదమని వాగ్దాన మొనర్చినారని వారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకమైన యభివాదముల నర్పించిరి. కాలేజి కట్టడములకు కావలయు ద్రవ్యములలో నేడవవంతు శెట్టి గారి యాదార్యము వలన అభింశుల కడుగడు ప్రతినిధి సమితియు. తక్కిన నాలుగులక్షల యాద్యముల నింటికికిని పోయి ప్రోగుచేయ వలయునని యగ్రాసనాధి పతిగారు తీవ్రముగ సభ్యులను ప్రోత్సహ పఱచిరి. ఇది కూడ సంతోష హేతుభావని, యట్టి మహాజన సభలో మరినలుగురు రామానుజము సెట్టిగారు లేకపోవుట యత్యంత విచారకరము. సంకన్ములకు కొఱతలేదు. సాహసాదార్యము లంగడిలోని వస్తువులు కాకపోవుట యొక్కటయే కొఱంతి. ఈగణ సంపదల సమ్మేళనమే తలసించునెడల నిన్ను రెసిడెన్షల్ కాలేజి సంపూర్ణముగ సిద్ధించి యుండెడిది. మంత్రములకు మామిడికండ్లు రాలపు సంపన్నుల ద్రవ్యమేదేశే హైన్యమునకు హేతుభూతము. ఈమహాద్యమమును సులభ వాద్యముగావించి ప్రామహాళయులు కృతార్థులయ్యెదగుగాక.

బ్రిటిష్ వారు కీ మెలు ముందుకుబోవుట.
అండను మార్చి 1 :—మనవైస్యములోని నాలవ యెడెహి డిల హైందవాజ్ఞాపిడిమును కలగజముల వడెబుక్కి మెలు దూరము ముందునకునాయి ఈ లోనగల శత్రుస్థానం లన్నిటిని బట్టుకొనిరి. పీరి కుడి యడమలమున్న మెడెహిబులు పోయినయెండె. 700 మంది ఖేదీలను సులుకొనిటివి. బ్రిటిష్ వారివైమానికులు కోక్ బ్రాయి, మెన్కోలబద్ధ నై త్వ సంఘముల ధ్వంసము జేసిరి. అని యాద్దక పేర్కొనారు ప్రకటించి.

విరోధా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లండు

అధిని వేళముల యువకులగూర్చి ప్రశ్న.

లండన్ మార్చి 11:—అధిని వేళములందలి యువకులలో దేశ సేవ యొక్క మహా మలమలము నుపయోగించి నేర్పాటులు చేయగలరా? యని కామన్సు సభలో బ్రష్టింపగా హార్లర్డు గారిట్లు చెప్పిరి. స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న యధిని వేళములవారు పెద్ద పెద్ద వైద్యముల బంపుటయేగాక నింకను బంపుచున్నారు. వైద్యములతోడ శ్రాత్తపైనుటల విషయముగ నేర్పాటులన్నియు యధిని వేళముల దొరతనము వారితో చేసిన మంచిదని సామాన్య దొరతనమువారి యభిప్రాయము.

సింగ్లముగూర్చి ప్రశ్న.

లండన్ మార్చి 11:—సింగ్లమునకు జపానువారి పైని కాధికారుల యధినిముననే యున్నది. జపానుదొరతనము వారితో సలహాజేయగా కొన్ని యెడల రేవునకు రానిచ్చిరి. అని కామన్సు సభలో సర్ యెడ్వర్డు గ్రే గారు చెప్పిరి.

చీనాజపాన్ రాయబారములు.

ఇంకొకరు ప్రశ్నింపగా చీనా జపానుదేశముల వారికి జరుగుచున్న రాయబారములగూర్చి యెఱుఁపటంకన మేమనాలకయున్నామని గ్రే గారు జెప్పిరి.

శ్రేష్ఠ ఉద్యోగులకు యెక్కువ అధికారములు.

లాహోరు మార్చి 11:—సీ. ఆంధ్ర యంగజెట్ పత్రికకు యీ క్రింది టిల్లిగ్రాములు వచ్చినవి:— శ్రేష్ఠ ఉద్యోగులకు యెక్కువ అధికారములు యియ్యవలెనని పార్లమెంటులో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ బిల్లుకు అనుకూలముగ మాట్లాడుచు సర్ బాన్ సిమన్ గారు ఈ క్రింది విషయములను చెప్పిరి:— ఇటీవల జేల్సు నేతమునందలి స్వాస్థ్య శ్రేష్ఠులందఱి తిట్టదేశపు స్త్రీమరు ఒకటి పెట్టెనది. ఈ స్త్రీమరు 400 గేలముల కిరసవాయలు ఉండెను. ఇంత నూనె దానికి ఆ వసురమున్నట్లు తోచుచున్నది. ఈ నూనెను తప్పక శ్రేష్ఠుల సహమై నెలకొరకై యుండును. దీనిని తీసికొనిపోకుండ జేయుటకు శ్రేష్ఠుల సుంకములను జూరాలచేయు ఉద్యోగులకు యేదిగ మగు అధికారముకూడలేదు. ఈ స్త్రీమరు యెక్కుడికివెళ్లిందో కూడ తెలియదు.

బ్రిటిషువారి కొత్త సేనలు

అలహాబాదు మార్చి 12:—పయినీరు లండన్ విలేజిరి వ్రాసిపంపిన వాడు:— యుద్ధభూమికి వచ్చిన బ్రిటిషువారి కొత్త సేనలు, మంచి చాకచక్యము గలవిగా అగ్రపథమున విరుద్ధులను కాల్చువని నేర్చుటకు కొత్త బ్రిటిషు సామంతుల పాఠశాల మంచి లాభకరముగ నున్నది. కొత్తగావచ్చిన ఫిరంగులుకూడ చక్కగా పనిచేయుచున్నవి మిలిటరీ ఉద్యోగులు చెప్పుచున్నారు. కొత్త సేనల యుద్ధములో దింపింపబడు చక్కగా పోరాడునట్లుకు సుదేశములేదు. ఈ సేనలను చూచిన యితరదేశముల మిలిటరీ ఉద్యోగులు, ఈ సేనలు బలవంతమైన సేనల దేశములలోని మంచి సేన లంతరిట్టుముగ నున్నవని వారివారి దొరతనములకు వ్రాయుచున్నారు. ఇంకను ఆ సేనలు సైనికులగు చేరుచున్నారు. ఇంకను తెంపు లేకుండ ఆ సేనల కలకల సేనలు ఇంగ్లండు నుండి పంపుటకు యేదిగమగు అభ్యంతరములు కలుగవు. యుద్ధ భూమిలోనున్న జర్మనుమిలిటరీ అధికారుల మనకొత్త సేనల గూడ తున్నవైవనియు, వచ్చుచున్నవి పెద్ద సేనలు కావనియు తెలిసిరి. దీనిని దీని మనకొత్త సేనలకు గురించి వారికల అభిప్రాయమును గ్రహించవచ్చును. కాని బర్లను అధికారుల ప్రకటనలలో మట్టుకు మన సేనలకుల ఆతురత గలుగు చున్నట్లు తెలియుచున్నది.

వై ప్రాయికివచ్చు యుద్ధ వార్తలను

తయారు చేయవచ్చు దేశము?

అలహాబాదు మార్చి 12:—పయినీరు ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఇండియా పెక్కుటివద్దనుండి ప్రతిరోజు వై ప్రాయికి వచ్చు యుద్ధ వార్తలను కర్నల్ సర్ ప్రాన్సిప్ యంగు మాట్లాడెను నతిదు తిగారు చేయవచ్చును. నవంబరు నెల నుండి ప్రత్యేకము యాహింస యాయనకు ఇండియా అధినులలో యేర్పరచిరి.

లాహోరు విషయము.

యుద్ధభూమికి వెళ్లును.

లండన్ మార్చి 10:—లండన్ లోని ఆయన్ క్రింది యుద్ధోగియగు ఛాన్సెలర్ కలసి పాంసంజే పండుగకు పూర్వమే యుద్ధభూమికి వెళ్లును. సేనలతో ప్రార్థనలు చేతురు.

కామన్సు మహాసభ.

ప్రాన్సు, రషియాలో స్నేహము.

లండన్ మార్చి 12:—ఇంగ్లండు యిక్కుండు, రషియా ప్రాన్సు దేశములతో మంచి చెడ్డలన్నిటికీ స్నేహముగ యుండి తీరవలెగదా! కాబట్టి ప్రాన్సు, రషియాలు, ఏమక తులనిద స్నేహితులుగ యుండునో గ్రే గారు కమన్సుకు మంచిది. ఈ యుద్ధములో మన మెంతసాహాయ్యము చేయవలయునో! తెలిసికొనుటకు వీలగును. అని జ్యూయెట్ గారు పార్లమెంటులో అడిగిరి.

సెప్టెంబరు 5 వ తారీఖున మన గర్న మెంటు ప్రాన్సు రషియాలో స్నేహముగ నుండుటకు కొన్ని పరతులను యేర్పరచుకొనెనది. ఈ యుద్ధమునకు ఆవరతులు చాలాను. జ్యూ మెంటుగారు అడిగిన తక్కిన విషయములు యుద్ధపు మాదావడి తగి పోయిన తరువాత నెమ్మదిగ ఆలోచించవలెను. ఇంతేకాని యిప్పుడు ఆలోచించుటకు వీలులేదు

సర్ బాన్ సిమన్ ప్రెంచిగారి బాబు.

750 మంది ఖయదీలుగా పట్టుకొనెను.

లండన్ మార్చి 12:—సర్ బాన్ సిమన్ ప్రెంచిగారు రజరంగమునండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—మన సేనలు జర్మనులతో తలపడి జయప్రదముగ యుద్ధముచేయుటకులన ఆర్మంటునుకును లాభాస్పీకరమను మధ్యమున్న స్థితిగలుగు బాగుగా మారినది. మార్చి 10 వ తేదీ ఉదయము ఎనిమిదిగంటలకు న్యూ వెహావెల్లికి సమీపముననున్న కందకములోని జర్మను సైనికులను తీసి, పట్టుకొంటిమి. ఫిరంగిదళమును, పదాతిసేనయు కలిసి పంచే యుటకులన ఎంతయు ఆకహాలముగ నున్నది. ఇందుకులన మన సైనికులకంటె వక్రము కలుగలేదు. మేము గుర్తునకర్పన గ్రామమునంతయు పట్టుకొంటిమి. ఇక్కడ పదాతిసేన స్థిరపడినది 750 మంది ఖయదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. మరికొందరు మాడ పట్టుకొనబడ వచ్చును.

శ్రేష్ఠులు 11 వ తేదీ, తిరిగి మన సేనలమీద పడిరి. కాని ప్రతిసారి వెనుకకు నెట్టుబడిరి. తీవ్రముగ పోరుజరుగుచున్నది కదలిన రాత్రికూడ తిరిగి జర్మనులు తిరిగి యెదిరించుటకారంభించిరి. కాని 40 వేల భారతీయుల సేన వారిని వెనుకకు గొట్టి చాల నష్టము గలిగినది. మూడవ పట్టాలముకూడ తిరిగి తలపడి, నీటి నెట్టి అనుగ్రామమును పట్టుకొనిరి. కొద్దిపాటి నష్టము కలిగినది. ముందుపడుటచే యుద్ధ కార్యము సరిగ నిర్వహించుటకు వీలులేకున్నది.

మరణ వార్త.

లండన్ మార్చి 12:—బోల్షెవిక్ గారు చనిపోయెను. ఈయన ఆస్ట్రేలియాలో నివసించుచుండెను. కొన్ని నగలలను వ్రాసెను. 1826 నాటి ఆగస్టు 6 వ తారీఖున లండన్ లో పుట్టెను.

ప్రాన్సు

ప్రాన్సు ప్రకటన.

పారిసు మార్చి 12:—పారిసును దట్టముగ కృత్రిముండుటకులన యుద్ధ కార్యములు నడువలేదు.

వెన్నెందుపై పిరంగుల వారతేయుట.

తెలిజియములో వెన్నెందుమీద బ్రిటిషువారు జయప్రదముగ ఫిరంగుల వారతేసిరి. ఇప్పేనుప్రాంతమున జాంధ్యార్దవద్ద రెండు సార్లు జర్మనీవారు మన వెంటిపుడు మనము వెనుకకు గొట్టితిమి. న్యూఛావెల్ సమీపమున జర్మనీవారు ప్రతికారములు సేయ వారి కెక్కువనష్టమును గలిగించి బ్రిటిషు వారు వెనుకకు గొట్టిరి.

ప్రెంచివారు ముందునకు బోవుట.

జర్మనీవారు తీవ్రగతి నిరీధింపుచున్న నెత్తును నకు పడమటనున్న నమనునందు మనము ముందుకు బోతిమి. వాన్సెనసును రివాకర్కా-కోవద్ద జర్మనీవారు ప్రతికారము సేయ వెనుకకు గొట్టితిమి. అని సాయుకాలమున ప్రకటించబడెను.

లండన్ మార్చి 12:—రెండు తెల్లమున సేనలు కొన్ని పోట్ల 400 ముదలు 500 మిల్లవరకు ముందుకు వెళ్లివని, ముఖ్యముగ న్యూఛావెల్ అన్న యెదిట్టగానున్న స్కూలర్ బహువద్ద చాల ముందుకు వెళ్లివని, యుద్ధరంగములో యిరెం పోట్ల విశేషములేమి లేవు.

పాంపెను యుద్ధము.

కండ్లారజూచినవారు చెప్పునంగతులు.

పరాను అధికారి తెలియజేయుట.

ప్రాన్సు మార్చి 11:—పాంపెనులో జరుగుచున్న తీవ్ర యుద్ధమును జూచిన పరాను అధికారి యిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—ఇక్కడ మన్న జర్మను సైనికులకు చాలబిల్లిడి కలుగ చేయబడినది. కానిమీద వారు ఇతర ప్రాంతములనుండి చాలమంది సైనికులను తీసికొనివచ్చిరి. మరియు చాలమంది రిజర్వు సైనికులనుకూడ నుపయోగించిరి. ఇంతియగాక, యెడలెగకుండ పోరాడుచు చాలమందు సామానును ఖర్చుచేసిరి. ఈ పోరాటములో పరాక్రమకాలురగు చాలమంది జర్మను సైనికులు నాశనమైరి. దీనివలన ప్రాన్సు తెల్లయుము రజరంగముల నుండి, తూర్పు ప్రదేశమును, పోలండుకును జర్మనీవారు సేను సేమి, మంగు సామానుల సేమి పంపుటకు వీలుకాలేదు.

బూసానూరువద్దనున్న కోటబురుజులను పట్టుకొనుట చాల ముఖ్యమైన విషయము. కాని నీల నుండి రణరంగము నకు వచ్చిన పదాతి సేన లిక్కడ తమ సుప్రసిద్ధ సంప్రదాయము ననుసరించి, ఒహు పరాక్రమముతో పోరాడి, పట్టుబట్టును, త్యాగమును కనుపర్చివె. ఈకోట బురుజు ఒక ముఖ్యముగ గుట్టయొద్దనున్నది. ఇక్కడ శత్రువులు కందకములను శ్రేష్ఠుకొనిరి. కొంతవడి ఫిరంగులను వేసినతరువాత కాలనీల నుండివచ్చిన పదాతి సైనికులు, కొందరు, బురుజును ముట్టించి, మొదటి కందకపంక్తిమీద పడి యెదిరించి జర్మను సైనికులు, ఆరుసార్లు తిరిగి తలపడిరి. మూడు మట్టదులలో జర్మనులకు చాలనష్టము కలిగినది. దీనిమీదతిరిగి అర్ధరాత్రమున, వారు ముందీద పడికాని, చాలమందిని నాశనముచేసి తిమి ప్రాంతకాలముగ నక్వటికి, కందకము లింకను మనస్సాధనములోనే యున్నవి. మేమింకను ముందుకు పోవుటకాలోచించితిమి. అప్పుడు జర్మను సైనికులు కేకలు చేయుచున్న తీవ్రముగ, నెదిరించిరి. పరాను సైనికు లత్తిపైర్వముతో జర్మను సైనిక ప్రవాహము నరికివేసిరి. రెట్టి నెంటు, రై నాలుగారు కందకపార్శ్వభాగమున నిలువబడి, శత్రువులమీద పడుటకై సైనికులను పంపించిరి. రై నాలుగారు త్వరిత సైనికుల దగ్గరను కడుపుమీదను దెబ్బలుతిగిలినది. కాని బలము కృశించి నేలమీద పడిపోవునకును, తమ పనిని నిర్వహించుకొనుచునే యుండిరి. రెట్టి నెంటు కాజాగారు వీరకలశే, పరాక్రమముతో సైనికులను నడిపిరికాని, మాతులైరి. జర్మను సైనికులు ఆగకుండవచ్చి పడుచు నెయుండిరి. కందకములో నొక స్వాంతులు న, ఇద్దరు ఉద్యోగులుమాత్రమే సజీవులై యుండిరి. ఈ ముగ్గురును శత్రువులకు దరికరాకుండనే మునునచ్చిరి మరియు చాలమంది జర్మను సైనికులను చంపివేసిరి. స్వాంతులకు దెబ్బతగినను, లక్ష్యముచేయక, ముగ్గురినిపలికేసి శత్రువుల మీద అగ్ని నర్పమును కరిపించెను. రెట్టి నెంటు లీలంగు గారికి గాయములుతగినవి. జర్మనులవచ్చి పడుచున్నట్లు తెలియును. కాని వీరు ప్రాణములకు లక్ష్యపెట్టలేదు. మూచితిరా పరాను ఉద్యోగి యెట్లు ప్రాణముల నిస్సించునో యని సింహనాదము చేయుచు, శత్రువులమీదభరికి ఎండలో హతముచేసిరి. కాని తరువాత వీరు దెబ్బలుచేత ప్రాణములను వదిలిరి.

మరునాడు రెండు పట్టాలముల పదాతి సైనికులు తిరిగి యెదిరించిరి. వీరిలో నొక పట్టాలము జర్మనులను కందకమును, పట్టుకొనెను. తక్కినవారు ముందుకు వెళ్లి రెండవ కందక పంక్తి దొమ్మిచేసి పట్టుకొని మూడవ కందకపంక్తి చేసిరి. కాని ఈ సైనికులకు చాల నష్టము కలిగినది జర్మను సైనికుల శ్రమములు కుప్పలుకుప్పలుగ పడియుండెను. ఈయంశమునబట్టి యుద్ధ మెంత తీవ్రముగ జరిగినది. నిర్ణయింపవచ్చును. నాలుగు సార్లు జర్మనులు తిరిగి తలపడిరికాని మేము వారిమీద ఫిరంగులను వేసి వెనుకకు నెట్టివేసితిమి. కందకము ముందరభాగ మంతయు జర్మను సైనికల శ్రమలతో నిండియుండుటకులన తక్కిన జర్మను లీలంగుమును దాటి ముందుకు పోవుటకు కష్టపడలేదు దానివలన వెనుకనుండి, సైనికులను ముందుకు బోవల సినదనియు లేనియెడ విస్తోభు చేసెనమరియు చెదరించిరి. అంతట, పరాను సైనికులు మరికొందరువచ్చి ముట్టించిరి. వీరికి కందకములో పనిచేసియున్న సానికులుకూడ సాహాయ్యముగ వచ్చిరి వీరు చేతిగొడ్డలతో జర్మనులమీదపడి, చాలమందిని హతముచేసిరి శత్రువులు వెనుకకు ముగిసాయి బురుజును ముట్టించి ప్రయత్నిములను నడలుకొనిరి. దీనిని వారు దిన మంతయు ఫిరంగులను పెట్టి కొట్టిరి. పెద్ద పెద్ద గుండ్లుపడి చాలమంది చనిపోయిరి. కాని పరానువారు వెనుక వెళ్లుటకంటె ప్రాణములను త్యజించుచును ప్రతిజ్ఞ చేసికొనిరి. గ్రామిని ఫిరంగులు వేయుట చేసిరి. పరాను వారు కోటబురుజును నిలువజేయుకొనిరి. తరువాత కాలనీల పదాతి సేనకు బురుజున పరాను సైనికులు వచ్చిరి.

బాంబాయి మాన్యు 12:— సింగపూరులో యిటీవల గంగనగళ్ళము చేసినవారిని మిల్టన్ కోర్టువారు యిక్కడికి తీసువల విధించిరి:— 5 వ స్ట్రెట్లముల సేలలోని ముగ్గురు పైగులులకు తుపాకీల కొట్టి చంపుట కు తీర్పు వైది. మొన్నటి సోదావరమునాడు చంపినారు ఒకనికె 15 సంవత్సరముల ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధించబడెను. పైగులులకు గోచమౌసిన నులయొద్దవునానులకు 75కు ఒక్కొక్క సంవత్సరము కనక శిక్ష విధించబడెది. సింగపూరు తిరిగి వెళుకటి కాంతిని పొందుచున్నది. గంగనగళ్ళము చేసినవారిని యింకను 40 మంది విడుదలైన సేడు ఈ రేవుకువచ్చిన హాంగువాంగు అను స్త్రీమరులకు తెలిసినది.

బొంబాయి

అంత్యజాత్యుత్సవ సంఘము.

గవర్నరుగారి ప్రసంగము.

బొంబాయి మార్చి 12:—బొంబాయి అంత్యజాత్యుత్సవ సంఘము వారి సభలో నేడు గవర్నరుగారు ఈక్రింది మాటలను చెప్పిరి:—నా దేశమునందలి ప్రజలలో స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని, బాలురుగాని, బాలికలుగాని, యేజూలినారైనను ఏమతమువారైనను, వారిదేలివి తేటల వలన గొప్పగవర్న మెంటు ఉద్యోగులగుటవలన, వారి స్వదేశమునకు మంచిప్రయోజన కారులగుటవలన, తగిన సహాయములు కలుగజేయవలెను. ఈకారణము వలననే నిన్ను జాత్యుత్సవసంఘమువంటి ప్రయోజనకారకులు సంఘమునకు సహాయము చేయవలెను.

సర్జేము సెగ్గెగారు.

హిందూదేశపు నాణెములు.

బొంబాయి మార్చి 12:—సర్జేము సెగ్గెగారు బొంబాయి బ్యాంకుకు సెక్రటరీగను, ప్రజలకును యుండిరి. వీరు శలవు పుచ్చుకొని శేపు యూరోపుకు వెళ్లుచున్నారు. బొంబాయి నగరమునందలి ఇండియన్ వర్తకుల వీరిని గౌరవించుటకు నేటిసాయంకాలము సభచేసిరి. దీనికి సర్జేమోరాజ్ తాతాగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. వర్తకులు సెగ్గెగారు చేసిన పనిని పొగడుచు మాట్లాడిన తరువాత సెగ్గెగారు కరెన్సీ కమిషనువారి సహాయ గురించి ఇట్లు మాట్లాడిరి:—

అరిపోర్టు ననుసరించి ఒకవిషయము స్పష్టము. ఇప్పటి చలామణిపద్ధతి యంతయును విదేశములతోగల ఆర్థికసంబంధములను నిర్వహించుటకు నిర్ణయించుటకు నేర్పడియున్నది. ఈపద్ధతి ఇండియా దేశపు లాభమునకు నేమాత్రము పనికిరాదు. వట్టివిదేశ సంబంధముల నిర్ణయములకంటె ముఖ్యతర సంబంధములు నేరగానున్నవి. అన్నివిధములను రూపాయియొక్క వెలకు సరిపోవు బంగారు మూలాధారమునుట అన్నికార్యములకును అత్యవసరము. అది ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకునుమాడ ప్రశ్నెస్పర్తము. అట్టిస్థితి ఏర్పడినయెడల వైస్రొయిని ఏకాగ్రేణిగాపాడ పరిపూరికాగలదు. అది కాగా ఇండియాలో బంగారుగాదాగియుండు మూలధన మంతయును ఉపయోగమును వినియోగమునకు రాగలదు. ఇండియాయందుగల ప్రకృతిసిద్ధముగ నుండునూలు నుపయోగించు కొనుట కిప్పుడు ఇండియా విదేశములవై విప్పటి యంట విశేషముగా సాధారణది యుండవలసినయవసరములేదు. ద్రవ్యము దాయటప్రాచీనాచారమనియు దానిని ఒప్పుకొనక తప్పదనియు భరింపక వీలులేదనియు కొందరనుచున్నారు. అది కొంతవరకు నిజమేకాని ఆపారమై వట్టి చిన్నమాత్రముగ రూపాయి నాణ్యముల చలామణి ఆయాచారమునకు ప్రోద్బలము వ్యాపింప జేయుచున్నదనుటయు నిజమైనదియే. బహుశః ఇతర దేశములందన్నింటిలో కంటెను ఇండియా దేశములోని ప్రజలకు బంగారు నాణ్యములకును చిన్నమాత్రములకు నితర నాణ్యములకును గల తారతమ్యము బాగుగా తెలియును. అందుచేత ఈదేశమున చలామణిలో నైవేద్యమైన బంగారు నాణ్యములు ఎక్కువగా నవ్యత్యములగుటకు కారణము కలుగుచున్నది. రూపాయి నాణ్యములు కొల్లగా నుండుటచేత బంగారు నాణ్యములకు నుపయోగ ముండదు. కావుననివి దాయకవలదున్నవి. రూపాయిల సంఖ్య తక్కువైనయెడల బంగారు నాణ్యము లెక్కువయగును. చలామణిలో బంగారునాణ్యము లెక్కువయై చేతినుండి చేతికి మెలగుచుండే నేమి దాపరికముచేయు నాచారము తగ్గిపోయింది. దాపరికముచేయు పద్ధతయన కాకగ్గ కము తగ్గిపోయింది. ఇటీవలి సంవత్సరములలో బంగారునాణ్యముల కొత్తకొత్త రిజర్వులను విశేషముగా ఇండియాదేశముల మాచినారము. రాబోవు సంవత్సరములలోను ఇటీరిజర్వులే సంభవింపగలవనుటకు కారణములున్నవి. ఈవిధముగా జరుగుచు బంగారంతయును మూలనపడి తుప్పుపట్టినదేనా? దేశపు మేలునటు నుపయోగపడునట్లు వినియోగింప దరాదా? అట్టిమాన్మ మేర్పడునని నానుతోంటేదు. ఇండియాకు చలామణిలో బంగారు నాణ్యములు ముఖ్యంగాను కావలెనని నమ్మువాడవైతము ప్రతిదినమును సాధారణముగాను నుపయోగమునకునని కావలయుననువాడను గాను. విశేషయోగముచేత నాణ్యములలోని బంగారు పరిగిపోవుటమొచ్చె నిర్ణీతభారము నిలుచుటకు మై ఇబ్బందులు కలుగును. ఇంతకంటెను కాగితములనాణ్యములే తగుగులేనని నమ్ములేనని. సాన్యమైనంతవరకు వాని నుపయోగింపవలసినదే. అయిన నాకాగితపు నాణ్యములు బంగారునాణ్యములవలె పూర్ణముగ వాగ్ధికాభివృద్ధికి సహకారులు

కావలసియుండునని వాని నెప్పుడొచ్చిన నప్పుడు సంపూర్ణముగా బంగారునాణ్యములు దొరకునట్లేర్పాటు యుండవలయును. అయిన నాఫలము చిన్నమాత్రముగ (రూపాయి) నాణ్యము అనేకములగు నితరదేశము లందువలె చలామణిలో పరిమిత మగువరకును కలుగజాలదు.

4) వేలను అపహరించుట

బొంబాయి మార్చి 13:—బొంబాయి నగరము నందలి లాయర్ కంపెనీలో మేనేజరుగ నున్న స్టాంటన్ అను నతడు రషియా ఆసియా బ్యాంకుకు 27 వేలకును నేషనల్ డిస్ కాంట్ అను ఫ్రెంచి బ్యాంకుకు 13 వేలకును దగా చేసెను. ఇతడు కొంత కరుణ భూమిచేసి ఈ ప్రకారబ్యాంకులో 50 వేలను పుచ్చుకొనెను. ఈ సరకునే రెండుమూడుసార్లు భూమి చేసి రషియా ఆసియా బ్యాంకులోను నేషనల్ డిస్కాంట్ బ్యాంకులోను తిరిగి వచ్చుతీసి కొనెను ఈ దుబ్బువత్తిసికొని యితడు యూరోపుకు పారిపోవుచుండగా పోలీసు వారుపట్టుకొని వచ్చిరి. ఈకేసు నిన్న ఎస్టాబ్లిష్మెంట్లోను కొర్రులో ఫిక్స్(వేసిదెప్పి మేజిస్ట్రేటుగారియెడల విచారణకు వచ్చినది. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ నికాల్ గారు ప్రాసిక్యూషన్ తరపునను, బార్స్టరు తారాచంద్ దొషితరపునను పరిచేయుచున్నారు. కేసుకు తిరిగి నాయిదాపడ్డది.

కరాచి

గోధుములవిషయమై సభ.

కరాచి మార్చి 12:—ముందుతెలిసిట్లు యీనెల 6-వ తారీఖున ఢిల్లీలో గోధుములగుర్తిపథ జరిగినది. కాని సభవారు చేసినతీర్మానములు యింకను దొరతనమువారు ప్రకటించలేదు. కరాచీలో గోధుములవ్యాపారము చాల మందముగనున్నది. ఎగుమతిచేయుటకు ఒక్కచైన స్త్రీమర్దన అడుగుటలేదు. గవర్న మెంటువారు యిదివరకు సేవలను, ఆహారపదార్థములను పంపుటకు ఉపయోగించుకొనుచున్న స్త్రీమర్దన కొన్నిటిని కొద్ది కొజులలో విడుదలచేయుదురు. దీనివలన యెగుమతి దిగుమతి సరకులను మోయుచున్న స్త్రీమర్దన అధిగురున. స్త్రీమర్దన అధిక మగుటవలన బాడుగలు తగ్గును. ఇదిగాక కొద్దికొజులలో దాదలైన లుగుండ మాగ్గుము మేర్పరచు పక్షమున, రషియానుండి గోధుములను తెచ్చుటకు మరికొన్ని స్త్రీమర్దన కావలెను. విషమస్థితిపైను ఎడియనుసముద్రములో బంధింపబడి యున్న మిత్రముడలి వర్తకనామల అనేకములు దాదలెల్లలో మార్గ మేర్పరచుటకు విడుదలచుగును.

కలకత్తా

శత్రువుల కంపెనీలు.

వర్తకముచేసికొను లై సెన్సులు. కలకత్తా మార్చి 12:—ఇదివరకు ఇచ్చినవిగాక యీక్రింది శత్రువులకంపెనీలు వర్తకము చేసికొనుటకు లై సెన్సు లియ్యబడినవి:— (1) సి. జే. మ్యాన్యుఫ్యాక్చరీస్, డాక్టరింగు (2) ఆర్. టాకొజన్సుకంపెనీ కానార్లు విల్లియము పియుట్టి ఏ. స్ట్రీసుకంపెనీల పక్షమున).

క్రియతే గాంధీ

కలకత్తా విచ్చేయుట కలకత్తా మార్చి 12:—నేటిఉదయమున గాంధీగారును వాటిటుంబమును, హోరానేషను వచ్చిరి. వీరి తీసికొనిన చుట్టకు, భూవేంద్రనాథ్ బాసు గారును, తదితర దేశీయప్రముఖులు, స్టేషనుకు వెళ్లిరి. గాంధీగారు యెక్కిన బండి యొక్కకులు, సుంబజులలోని భూవేంద్రనాథ్ బాసుగారి గృహమునకు లాగికొనివచ్చిరి. బంగారులోని దక్షిణాఫ్రికా సంఘము యొక్క కార్య నిర్వాహక నర్తకువారు, వీరిగౌరవాన్ మొకసభగావించెదరు. ఇది కనివారము మధ్యాహ్నము, అప్పుడు సర్వస్వలయ రోడ్డులోని కాకింబజారు మహాబాగుగారి గృహమున జరుగును. ఆనాటి సాయంకాలమే బాసుగారు నూడ తిను గృహమున విడిసాన్యోతిమర్పించెదరు అదివారము ఉదయన బహుళదేవ వ్యాదయచేయుదురు.

సంస్కృతపరిషత్తులు.

కార్యకలాపప్రవృత్తి విరుచుకొనుట. కలకత్తా మార్చి 12:—బంగారుముందు సంస్కృత పరిషత్తులోను స్త్రీస్థలయినవారికి నిరుపలానససభ నేటికర్తవ్యము కార్యకలాపప్రవృత్తిగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది.

విద్యార్థులకు విరుదములిచ్చుచు సర్ అనుతోవముఖర్జీ గారిట్లు నెలవిచ్చిరి:—ఇదివరకు ఒకసంస్కృతమే నేర్పబడుచున్నది. ఇకమీదు ప్రాకృతపాశ్చాత్యములను నేర్పవలసియేను యేర్పాటుచేయబడినది. 5688 మంది విద్యార్థులు పరీక్షకు వచ్చిరి. వీరిలో 1882 మంది పాస్ అయిరి. పండితులకు పంచివెట్టుటకు కడదిన సంఖ్యయు 10 వేలరూపాయల ప్రత్యేకభరి యేర్పడినది.

గవర్నరుగారు బంగారుభాషలోను పర్యవేక్షించిరి. వీరు తమయువనాధ్యపము చివరనిట్లు నెలవిచ్చిరి:— నిరుడుమనము సమాజేశమైనది మొదలు ఒకసంవత్సరము గడచిపోయినది. సుస్కృతపరిషత్తు సంఘమువారు సంస్కృతవిద్యాభివృద్ధి కెంతయు పనిచేయుచున్నందునవారికి నా వ ద న ముల ర్పించుచున్నాను. హిందూ దేశమునకు ప్రఖ్యాతికలిగించినదిసంస్కృత భాషయే. ఈభాషను వృద్ధిచేయుటకును, వ్యాపింపజేయుటకును, పాటుపడుచున్న పూజ్యులగుపండితులు బంగారా దొర తనమువారియొక్కయేగాక, హిందూదేశపు ప్రజలందరియొక్క యువన్నలకు ప్రాతులు. సంస్కృత విద్యాలయములకు 10 వేల రూపాయల నిచ్చుటకు బంగారా దొరతనము వారు నిశ్చయించిరి.

తన యవకాశము చిక్కినయెడల మీకు తగిన ప్రోత్సాహము కలుగుటకు యీసామ్య యింకను వృద్ధిచేయవలెననుచు.

హిందూదేశములోని బ్యాంకులు.

కలకత్తా మార్చి 12:—హిందూదేశములోని బ్యాంకుల విషయమై లెక్కలు ప్రకటించబడినవి. 1918-వ సంవత్సరము నెవ్వెంబరునుండి, 57 బ్యాంకులు వివాదాత్మకవి. వీనికి నిర్ణీతమైన మూలధనము 9 కోట్ల 92 లక్షలు. చందాచేసిన మూలధనము 4 కోట్ల 11 లక్షలు. అనగా, నిర్ణీతమైనధనములో మాటికి 41-వ వంతులు వీనిలో ఒకకోటి, 44 లక్షలు చెల్లించబడినవి. అనగా నిర్ణీతధనములో, మాటికి 14-వ వంతులు, చందాధనములో 35-వ వంతులు.

అరాజకమును అణగగొట్టు ప్రయత్నము.

కలకత్తా మార్చి 13:—బెంగాలులో అరాజకమును అణగగొట్టుటకు ఒక ఉద్యమము ప్రారంభమైనది. నిన్న విద్యార్థులసభ జరిగినది. ఆసభలో ను రేంద్రనాథ్ టెన్జీ గారు అధ్యక్షులుగనుండి ఇట్లు చెప్పిరి:—“ఇటీవల బెంగాలులో జరుగుచున్నటువంటి భూకర్పత్యము లింకను జరుగుచుండు పక్షమున హిందూదేశము బ్రిటీషుసామ్రాజ్యములో చేరి సామ్రాజ్యమునందలి యితర దేశములతోపాటు సమానస్థానమును ఆక్రమించు భాగ్యము యెచ్చుటకని జట్టు.”

ఉపన్యాసము పూర్తియైనతరువాత విద్యార్థులలో నచ్చావములను కలుగించుటకు గొప్ప యిప్పవారీతో సంఘము యేర్పడినది.

రాజకీయానుమానములు

కలకత్తా మార్చి 13:—వైస్రాయిగారు కలకత్తావచ్చి నప్పుడు 30 మంది రాజకీయమండలిగులను పోలీసువారు స్వాగతములో యుండుకొనిరి. వీరినందరిని తిరిగివదిలివేసిరి.

లాహోరు

అనార్కలి బహు ధూనికేను.

లాహోరు మార్చి 12:—ఫిబ్రవరి 20 వ తేది సాయం కాలము లాహోరులోని అనార్కలి వీధివారులో ను జరిగినగు అనునతడు, హెడ్జ్ కాన్స్టేబులు మా సాయు ఆలీషను చంపినందునకు, సజిన్సెక్టరు మహమ్మదుమూసాగారిని హత్య చేయప్రయత్నంచేయించునకు, లాహోరు సెన్షుస్ కోర్టులో విచారింపబడుచున్నాడు. ఖాను మ హమ్మదు ఖాను మరి కొందర సాక్షులును విచారింపబడిరి. నిన్న జరిగిన విచారణలో యిచ్చిన సాక్ష్యమునే మీమాద ప్పవరచిరి. హద్దాయిని కానాలో పోలీసు నూపరింపెండెంటుగారి యెరుట పరీక్షించగా, ఒక పిస్తోలును, కొలుజేములలో, 28 దవ్వలును, దొరకిన వరియు, పిస్తోలుగంధి వివాద కోటాలును వ్రేల్చుటకు నిధముగ అనుక్కుబడియున్నవియు, మర్దన సాక్షులుచెప్పిరి. నవీన్సెక్టరుకు రెండుకుంభం తగిలినది. వీరిచ్చిన వాగ్ధ్యములను కోర్టులో గమనపడినవి. కట్టకట్టి దగ్గర నుంచుకొన్నందున కేసు ఒకనితో మాట్లాడితేని అతడే మర్దయ ఇతడు గామీద ప్రయోజనము చేసెను. అది మీరు తమ వాగ్ధ్యములలో తెలిపి. మర్దయ నేరము చేసినట్లు ఒప్పుకొనలేదు. మర్దయ ఇట్లు తెలియజేసెను:—ఎవరో పిస్తోలు గాల్చి హతమయిరి. నేను పిస్తోలును హంతకునకన్దనుండి లాగికొంటి. వీనిని నేను

సహకారకర్తలు ఇయ్యవోవుచుంటిని. హంతకునివద్దనుండి పిస్తోలు లాగి కొనినందునకు బహుమానము కోరవలెనని అనుకొనుచుంటిని. అంతలో నన్ను పట్టుకొని, హత్యచేసినట్లు చార్జీ చేసిరి.

ఈమలాది కట్టి ప్రాసిక్యూటరు సంగతులను కొద్దివారికి చెప్పుచు నిట్లు మనవిచేసెను:— పిస్తోలును, రవలను, ముద్దయు తనవద్ద కట్టువచ్చినది తెలిపిన సంగతి సమంజసముగ లేదు. పరాధియైనవాని కేసులో నుండి 2½ రవలలను లాగి కొనుట సరికొంటుందను. మహమ్మదు, మాసాగారు చెప్పిన సాక్ష్యమున వారుగా గమనించవలెను. ముద్దయుయే తమమీద, పిస్తోలును వేరొకరి మీదచెప్పిరి.

ముద్దయు కత్తువు న్యాయవాది యిట్లు వాదింపెను:— ఖర్చుగారు కత్తును వా న్యాయములలో తెలిపిన సంగతులందెల్లయు ఆసంగతము లున్నవి. పిస్తోలు వేరుబడినప్పుడు ప్రజలు గంద్రగోళముతో ఇటునటు పరుకెత్తినారంటిని. అసలు పిస్తోలును ఎవరు వేల్చినది, ఎవరికిని తెలియదు.

తమవారి, అన్వేషకలు సంగతి గందరగోళములను ఆలోచించి, ముద్దయు కేసునకు కలుపబడదు, మౌల్వీ కనిపింపనిదానినూ, పిస్తోలువేసెనని యేకగ్రీవముగ తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. కామ్రేడ్లును తనస్వత్రా తీసికొని పోయిన వెంటనే గురిపోయెను. రేపుతీర్పు చెప్పబడెను.

బుదిపోయెను.

లాహోరు మార్చి 12:— పంజాబు రాజధానిలోని గులాంగు జిల్లాలో జరుగుచున్న ధాన్యపు దోపిడీలను గురించి విచారించి అందు తీయవలసినదని కోరుటకు ఆజరఖల్ హరి చంద్, ఆనందఖల్ రామచంద్రదాసు, మోతీరామ్ అరువా మం రవారమువాటి ఉదయము కమిషనరు హాజీఫాక్సు గారిని కన్వీనరి.

ఆయన పంజాబు గులాంగు భటులను గులాంగు జిల్లాకు పంపివేసినందున బండిపోయి బరుకు లేదని అక్కడి నుండివచ్చిన జిల్లా గ్రామాలకులకు తెలియుచున్నది. నేను యీ సం॥ 18, 19, 20 తారీఖులలో బండిపోయి జరుగుచున్న ఖర్చు మహారాజ్, అహమ్మద్ ఖాను, సహాల్ అను ప్రదేశములకు వెళ్లి ప్రజలకు కాంతిని కలుగజేయుటకు తగిన యేర్పాటును చేపెడను. అది కలెక్షనరుగారు చెప్పిరి, వైస్రవారు కమిషనరుగారు సాహజ్జాతని చూపించుటకు నమస్కరించి కన్వీనరి.

కన్యాశ్రాంతిని పరము; హాజారు.

లాహోరు, మార్చి 12:— బకలహోరు ప్రతికయందు, పంజాబులోని భూములు అన్యాయములైన విషయమై యీ క్రాంతి పరమ వివరములు ప్రకటింపబడినవి. పంజాబుకుండు నేనలకు వైసిరులుగ తమవారి పంపుట తమసహాధునికముగ గల బాధువులు 1904 వ సం॥ తర్వాత మొదలు 1908 వ సం॥ తర్వాతము లోగా 57808 ఎకరములను పోగొట్టుకొనిరి. యుద్ధమునం దానంతటి అరెయను, కాంబోసు, అను బాతులవారు ఆ ప్రదేశమును పొందగలిగిరి. ఈతరువాత ప్రతికలోనున్నది. ఈవివరములు సరియైనవికావు. వాస్తవమేమనగా, 1904 వ సం॥ మొదలు 1908 వ సం॥ వరకు రాజపుత్రులు ఆయితరచెందులకలవారిని 3514 ఎకరముల భూమిని విక్రయించిరి; 4805 ఎకరముల భూమిని తాకట్టుంచెను. ఆరెండు తెగలవారియొద్దనుండి పిరురాజపుత్రులు, 1687 ఎకరముల ప్రదేశమును తాకట్టుంచు కొనిరి. తుద కందులవారికి (రాజపుత్రులకు) ఏర్పడిన నష్టమేమనగా, విక్రయముగూ 1627 ఎకరములు, ఆయికము ద్వారా 8916 ఎకరములు.

అలహాబాదు

మారలు మార్చి కేసు.

అలహాబాదు మార్చి 12:— నుఖనసింగు అను, పోలీసు కానిస్టేబులు, తనభార్యను అంతుకొని హత్యచేసినట్లు నేరము మోపునకు. కాని నెరవేరుబడ్డగారు. నేనులో కొన్ని సంగతులను మానానానుదయగ నన్నుచే ముద్దాయని విడుదలచేసిరి. కానియద దొర తన ను నారు అప్పీలు చేయగా, అలహాబాదు హైకోర్టుగా, జడ్జిమేమయెను, సిగ్గుగారు విచారించి, నేను ముద్దాయనియద బుజువైనదని, తీర్పులో ప్రాసి మరణించు విధించిరి. భార్యకు కలకత్తాకు పడక తమను తిప్పిలాగకొనుచుండెదవారట. కత్తువుకలతో నన్ను జైలు యందు లోదొరగెను. హత్యచేసినదాని భార్య పోలీసువుల ఒకరితోనే కలువించిరి.

నర్ జేమ్సు మెస్టరుగారి పర్యటనము
అలహాబాదు మార్చి 12:— నర్ జేమ్సు మెస్టరుగారు, వారిభార్యను రేపు అలహాబాదుకువచ్చి సోమవారమునాడు లక్నోకు వరుసచేయుదురు. మధ్యాహ్నమువీరుకాసనపథకుదయ చేసి సోమవారమునాడు మెస్టరు దొరసాని గారితో కూడ క్రాన్సు వెంటు వారికా పాతకాలయొక్క బహుమత్యుక్తమునకు వెళ్లుదురు. మెస్టరు దొరసానిగారు బాలికలకు బహుమతులను పంచివెట్టుదురు. వీరు వెళు ఆర్యాదుకు వల్ల 16 వ తేదీని లక్నోకు వచ్చెదరు. కత్తువు జేతుగారు రణరంగమునకు వెళ్లి యుండుటవలన, జే. ఆర్. నాట్టువరకుగారు అంగరక్షకులుగ నియమింపబడుదురు.

డిల్లీ

ఇండియా గెజెట్టు ప్రకటన
డిల్లీ మార్చి 12:— అచ్చటచ్చటనున్న ప్రేషకులకు విద్యుచ్ఛక్తిని పంపుయేర్పాటులను, చేసికొనుటకు తాతావిద్యుచ్ఛక్తికంపెనీవారికి ఆధికార మియ్యబడినది. మహమ్మదీయు తనకపత్తును చేరవలసినదను తీర్తి క క్రంద ప్రాయబడిన కాలమును గుర్తించుకొను ప్రకారము దొరతనమునాది స్వాధీను చేసికొని బడినది.

బరౌ

రంగూన్ నాటికేసు.
పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారి సాక్ష్యము.

రంగూన్, మార్చి 12:— కోర్టువాల్ ఆఖరు విచారణలో ఎస్. ఎస్. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు-మెడికల్ గా రీ క్రైమ్ తీరున సాక్ష్యముచెప్పిరి.

ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నముమీద నేను సీపాయి టైక్సులుగా మార్చియిన నుండి, 4½ గంటల మొదలు అచ్చటనే యుంటిని. డ్రాంగోడ్డునందు తుపాకి దెబ్బతో చంపబడిన విరోధియనుడు కస్తూరు ఇబ్రాహ్మ అను నాతడు. వాల్లగారి బండిలో నుండిన మతిమొక విరోధియనుడు 5 తుపాకిగుండ్ల దెబ్బలగాయములు నిపీతముగ నుండెను. మేడరు గార్యేగారిని ఆస్పత్రికి తీసికొని వెళ్లుటకు గాను నా బండిలో వెళ్లి యు కొంటిని. పిమ్మట, ఎక్స్కో నన్ను బిగ్గరగ పిలిచిరి. నేను తిరిగి చూచితిని. నేనప్పుడు “యూనిఫార్ము” ఉడుపులను ధరించి యుంటినిగాని, నామొద్ద ఆయుధములుండివికావు. వెనుకకు తిరిగివుడు 5 కలైల్ ఇన్ ఫెక్ట్ ప్రీసిపాయి నోకనిని చూచితిని. వాడు సాధారణ దుస్తులనె తొడిగియుండెను; తనకుసాకికొనున సన్నీరి తగిలిం చుకొనియుండెను. వాడు రమారమి యువనిగజములవారమున నుండెను; నామీద ఆహుదగ్యాయములు తుపాకిని ప్రేల్చెను గాని గురితప్పినందున, నాకు దెబ్బ కాలలేదు. నేను ఆస్పత్రికి వెళ్లితిని.

ప్రాజిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు ప్రాదర్ గారి సాక్ష్యము.
ఇద్దరు మనుజులుగలరని యూహింపబడుచున్నది. వారి లో నొక డెడ్ హో తెలియదు. రెండవవాడు యూనిఫార్మును ధరించియున్నాడు. వానినె ఫిర్యాదపత్తునువారు ముద్దయు యనుచున్నారు. కస్తూరు ఇబ్రాహ్మగారి ఫోటో గ్రాఫులను కొన్నిటిని కొద్దివారికి హాజరుచేయగలను. ఐతే, అవి వారి ఫోటో గ్రాఫులే అని యూహించెను. తాను కస్తూరు ఇబ్రాహ్మగారి కమేండింగు ఆఫీసరుననియు, అతనిని బాగుగ నెఱుగుదునని యు ప్రెసిడెంటుగారు చెప్పిరి.

డాక్టరు మార్టిక్ గారి సాక్ష్యము.

ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నేను సీపాయి టైక్సులచేత కొందరు స్నేహితులతోడ గాల్పుటకు నాడుచుంటిని. మేము మొట్టమొదట మైదానమునం దాడుచుం “మి. నా కొకసమాచార మందగానే, నేను డ్రాంగోడ్డు నకు వెళ్లితిని. అచ్చట ఒక విరోధియనుని శరీరము గాటలా పడియుండుటకు చూచితిని (కస్తూరు ఇబ్రాహ్మగారి ఫోటో గ్రాఫు ఈతనికి చూపబడగా, ఇది ఆమనిని పోలుచున్నది. ఆ శరీరమును ఆనుపత్రికి పంపితిని. మైదానమునందుండగా, నేను శబ్దమును వింటిని. టపాకులని యొకడనెను. మరల శబ్దము విసెను; ఆనుపత్రి తిరిగి తగిలెను. అప్పుడు, మేము మొదట వినినది టపాకులశబ్దము కాదని యెఱిగితిమి.

దోర్ బెన్ గారు

రంగూన్ మార్చి 13:— లంచము కేసులో విడుదల అయిన పోలీసుడిని సైన్సుమార్గంబు దోర్ బెన్ గారికి తిరిగి ఉద్యోగము యిచ్చినారు

రంగుల వర్తకము.
లండన్, మార్చి 11:— రంగుల విషయమై పార్లమెంటు కామన్సులలో రాబట్టుగా రీతీయన చెప్పిరి: “బ్రిటిష్ డైన్ లిమిటెడ్” అనురంగుల కంపెనీని స్థాపించువిషయమున సహాయమేదని చేయుదుమని ఇండియా దొరతనము వారు చెప్పియుండలేదు. రంగుల నిండియాకు తీసికొనివెళ్లు జర్మను నావలేవైన తిరుపదేశముల రేవులయందు నిలచియున్న వేమో నాకు తెలియదు. అయితే, అట్టి నావలేవైన నున్న యెడల వానియందలి సరకును తమస్వాధీనము చేసికొనుటకు లండను వర్తకసంఘము వారు ప్రయత్నించు చున్నారు.

సర్వీయా, బర్గెరియా వ్యవహారములు

లండన్ మార్చి 11:— బాల్మోక్ స్టేటుల కూడికకు ఆధారముగ సర్వీయావారు మాసిగోనియాలోని కొన్ని భాగములను వెంటనే బల్గేరియావారికి ఇవ్వవలెనని బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, రషియా దొరతనములవారు సర్వీయావారికి సలహా నొసగిరా యని పార్లమెంటుసభలో నడువబడినప్పటికినీ సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు ఈక్రిందిజీతరున జవాబుచెప్పిరి. “బాల్మోక్ స్టేటులకు సంబంధించిన విషయములలో తృప్తికరముగ కాశ్వతి పర్యవసానము లేవైన నేర్పడునెడల ఆవిషయమున తమచే వైసంతి సహాయము నేరుటకు బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, రషియా దొరతనములవారు ఎల్లప్పుడును సుసಿದ్ధులై యున్నారు. అట్టి పర్యవసానము పొసగుటకు ప్రాప్తింపగల యే సందర్భమున గాని వారు కృధనోపనియ్యరు.”

పార్లమెంటుయుద్ధమునకు సేన సిద్ధముగ నున్నది.

లండను మార్చి 12:— ప్యాంసు:— అధికారు తీవ్రున ప్రకటించుచున్నారు. డార్డెనల్స్ సెంట్రల్ యుద్ధమునకు వెళ్లుటకు గాను ఉత్తరఆఫ్రికాలో నొక ప్రేక్ష్యము చేర్చబడెను. జనరలు డామెజే గారు ఆ సేన కధ్యక్షతను వహించురు. ఆ సేనలో కొందరు అల్బీయనులు గలరు; కొందరు ఫ్రాన్సునుండి వచ్చిన వైసిరులు. ఆ సేనలో కొంతభాగ మిజిజిక్ డార్డెనల్స్ ను గూర్చి పయనమాయెను.

సింగపూరు గంద్రగోళము.

సాహాయ్యముచేసినవారికి వందనములు

రంగూన్ మార్చి 13:— ఇటీవల సింగపూరులో జరిగిన గంద్రగోళములో జపాను, రషియా వైసిరులు మంచి సాహాయ్యముచేసిరి. ఇందుకు గన్నులుగాను ఆ సేనలకు వందనముల నర్పించిరి. గవర్నరుగ యంగురాజు చెండు సేనలు చేసిన సాహాయ్యమునకు మెచ్చుకొనుచు ఉపన్యసించిరి. దీనివలన సింగపూరులో నున్న బ్రిటిషు, రషియన్, జపాను సేనలకు గల స్నేహభావము కృక్ మైనద గూడ చెప్పిరి.

ఒక బ్రిటిషు క్రూరుడు ముంచుట.

లండన్ మార్చి 13:— “రయాన్సు” అను బ్రిటిషు క్రూరుడు కాపలా కాముచుండగా జర్మను సబ్ మెరైను దీని మీద టార్పెడో గొట్టుమును వదలినది. బెయాన్సు మనిగిపోయినది. దీనిలోని వైసిరులు శరములు, బెయాన్సు పగిలిపోయిన ముక్కలు 11 క తారీఖున అగపడినవి. టార్పెడో తగిల్లు సంగతి సందర్భములకు తెలిసినది. 4 ఉద్యోగులు, 22 నెస్రులు రక్షింపబడిరి. తక్కిన వారందరు నష్టమైయుందురు. వివరములు

“కెస్ట్రోగ్” అను బెల్ ఫాస్టుస్టీయరులోనివారు యీ క్రైందివిషయములను చెప్పిరి:— గురువారమునాడు ఉదయము నాల్గుగంటలవేళే శరములు, నాన బద్దలైన ముక్కలు మాకు అగపడినవి. మా నావను జర్మను సబ్ మెరైను ఒకటి తరుముచున్నందున చుట్టుపట్ల వెతికిచూచుటకు వీలులేకపోయినది. నలు మెరైను మమ్ము 20 నిమిషములవరకు కలిసినిది.

“బయానో” ఉదయము 9 గంటలవేళే విగ్ బొనుమైరు పరగణాలోని క్రాస్ వెల్ కు సమీపమున టార్పెడోతో కొట్టుబడినది. దెబ్బతగిలినవెంటనే మునిగిపోయినది. 200 మంది వైసిరులు నష్టమైనారు చావగా బ్రిటికన్ వారిని బెల్ ఫాస్టు బొనునాన ఒకటి రక్షించి గురువారమునాటి సాయంకాలమునకు అయిరో రేపు చేర్చినది. “కెస్ట్రోగ్” వెంటనంటిన సబ్ మెరైనును తప్పించుకొని ఫాస్టు రివైడనున్న బాలిస్టోగ్రాకువద్ద దాగికొనినది. అని అధికారులు ప్రకటించిరి.

గ్రీకు పార్లమెంటు.

లండన్ మార్చి 13:— గ్రీకుపార్లమెంటు ముప్పుని గోఱులకు ఆపియుంచబడెను, అప్పుటి కానభ కలసిపోవుటకు ఉత్తర వగునని విశ్వసించబడుచున్నది.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

UNITED STATES.

The German Cruiser "Prinz Eitel Friedrich" Arrival at Newport with Passengers and Crews of 8 Vessels Sunk.

LONDON, March 11. NEW YORK.—The auxiliary cruiser "Prinz Eitel Friedrich" has arrived at Newport (Mass.) with over three-hundred passengers and crews of eight vessels which she had sunk, including an American vessel. The cruiser will probably intern.

Further Particulars.

NEW YORK.—The "Prinz Eitel" sank three British vessels, the "Invercoe," the "Mary Ada Short" and the "Willerby," and three French, including the "Florida" carrying 86 passengers. She also sank an American ship, the "Frye," and a Russian vessel. It is announced that the cruiser needs three weeks for repairs.

The Captain of the "Frye" says that he was carrying wheat to Queenstown and the Germans had no right to sink her. It is generally conceded that this is an unfriendly act which will require explanation by Germany.

NEW YORK.—The Captain of the "Prinz Eitel" says that repairs to the engines and boilers will require three weeks. Washington has instructed the commandant, Norfolk Navy Yard, to verify this, and the authorities will then consider the question of permitting repairs and what time is to be allowed.

All prisoners have been liberated, except four who refused to sign a declaration not to fight against Germany.

A Sensation at Washington.

The sinking of the "Frye" has created a sensation at Washington. The officials, however, withhold comment except to remark that if she carried only grain the Germans were not entitled to sink her and the owners must be compensated.

President Wilson, in an interview, declared that a most searching inquiry would be held.

When the Sinking Occurred.

The sinkings occurred from January 27th to February 20th, and the "Frye," which was from Seattle, was sunk in South Atlantic on January 27th, long prior to Germany's declaration of a blockade.

German Cruiser in the Pacific.

Sinks French and English Ships.

LONDON, March 12. NEWPORT.—The "Prinz Eitel" landed at other ports the crews of the British steamer "Churches" and barque "Killdator" and the French barque "Jean," which she sank in the Pacific. The "Prinz Eitel" took the "Jean" to an eastern island where she transhipped the cargo of three thousand tons of coal and then sank her with a bomb.

The Collector of Customs has requested the Commander of the "Prinz Eitel" to furnish a signed statement regarding the destruction of the "Frye" and any other American ship he may have destroyed. The Collector has also requested the "Frye's" original papers.

Von Thierichsen the captain of the "Prinz Eitel," informed the Collector that he did not intend to intern his vessel and would attempt to continue his voyage unless the United States refused to grant the necessary time for repairs.

Passengers Undesirables.

Seventy passengers captured from the French steamer "Florida" have been found undesirables by the immigration authorities. They will remain on the "Prinz Eitel" until the respective Governments take charge of them.

The German naval attache, Von Boyed, has arrived and gone on board the "Prinz Eitel."

American Shipowner's Appeal.

LONG BEACH, (California).—Mr. Samuel Sewell, one of the owners of the "Frye," has appealed to the United States to proceed against the "Prinz Eitel" as a sea-rover and her crew as pirates. He has also asked that vigorous representations be made to Germany.

The Neutrality Board's Recommendation.

WASHINGTON.—The Neutrality Board has recommended that the "Prinz Eitel" be permitted to undergo such repairs as to render her seaworthy under the supervision of American naval authorities.

Intervention of Italy And Greece.

American Diplomats' Confidence.

LAHORE, March 12. The London correspondent of the "Civil Military Gazette" cables on 11th March:—The "Daily Telegraph's" Washington correspondent states that many diplomats there are confident that Greece and Italy will join the Western Allies before the end of March. For months Italy has been contracting for supplies, and all is now in readiness as far as her agents are concerned.

An American Secretary Ill.

LONDON, March 12. WASHINGTON.—The Secretary to the Treasury, Mr. McAdoo, is ill in hospital with appendicitis.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

A Coasting Steamer's Escape.

LONDON, March 12. A submarine fired at and attempted to torpedo the coasting steamer "Helen" off the Mersey. The torpedo missed by twenty yards.

FURTHER BRITISH ADVANCE.

Good Work by Indians.

LONDON, March 11. The War Office announces that the fourth and Indian Army Corps advanced yesterday on the front of four thousand yards for roughly three-quarters of a mile and captured all the intervening hostile positions and trenches. The Corps on their right and left were also engaged. Over seven hundred prisoners were taken.

Activity of British Aircraft.

British aircraft were active and destroyed railway junctions at Courtrai and Menin.

The New Armies.

Their Efficiency.

ALLAHABAD, March 12. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The State of efficiency of the new armies continues to assert itself, and on recent days tactical work has been of a high order. Brigades move with freedom and smoothly. Some of the field days have been of quite a model kind. The additional School of Musketry at Bisley has been of immense value in musketry training. The artillery has been pronounced by the gunner Generals as sound and fit. The armies have come on in a condition beyond all expectation and they will be a powerful factor when employed. Foreign attaches who have seen the divisions are, it is understood, sending reports to their Governments that the fitness of the troops is quite up to the best, conscript standard. There is no lack of men coming forward. There is nothing in the general situation to show that we cannot follow one million by another continuously. The opinion of the German staff may be gathered from the fact that it has again especially assured the Berlin newspapers that the new British forces are contemptible and that the reputed numbers are non-existent. Berlin communiques indicate underlying anxiety.

Colonials Anxious to Serve.

Work of Dominion Governments.

LONDON, March 11. Asked in the House of Commons whether arrangements could be made to utilize the services of a number of young men in the overseas Dominions who were anxious to serve, Mr. Harcourt said that all the self-governing dominions had put a large force into the field which they were maintaining, and were even increasing its strength. The Imperial Government considered that arrangements dealing with available recruits were best left in the hands of the Dominion Governments immediately concerned.

Tsing-Tau.

Statement by Sir E. Grey.

LONDON, March 12. In the House of Commons Sir Edward Grey said that Tsingtau was still in the hands of the Japanese military authorities. As the result of communications with the Japanese Government, access to the port had been allowed to a certain number of British vessels.

Japan and China.

In reply to another question Sir Edward Grey said:—We are not in a position to make a statement with regard to the negotiations proceeding between Japan and China.

Increased Powers to Customs Authorities.

LAHORE, March 11. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 11th March: In the House of Commons yesterday Sir John Simon, speaking in favour of a Bill increasing the powers of Customs, said a neutral vessel recently left Swansea having among her stores 400 gallons of petrol, her need for which not being apparent. The petrol was doubtless intended for the enemy's submarines. The authorities were powerless to interfere. It was not mentioned whether the vessel was shadowed.

The Russo-Franco Alliance.

Mr. Jowett Requests Publication of Terms.

LONDON, March 12. In the House of Commons Mr. Jowett asked whether seeing that the future of Great Britain was identified with the interests of Russia and France Sir Edward Grey would be willing to request France and Russia to communicate the terms of their alliance in order that the British people might learn the extent and nature of their engagements.

Mr. Primrose answered that the reply is in the negative. The Government is committed to the terms of the Alliance of September 5th with France and Russia which is sufficient for the purpose of this war. Other obligations suggested by Mr. Jowett constitute a point to be considered when the pressure of war is relaxed giving time for this and other matters.

Bishop of London Goes to the Front.

For Religious Purposes.

LONDON, March 12. The Bishop of London and his Chaplain are going to the front before palm Sunday to take services among the troops until after Easter.

TELEGRAMS.

Anglo-Russian Friendship.

King George's Reply to a Russian Society.

LONDON, March 12. Replying to a message from a Russian Society established to promote Anglo-Russian friendship, King George conveys his hearty sympathy with every effort to promote and maintain a complete and lasting understanding between the peoples of the Russian and British Empires. He says that he shares in the anticipation which the Society's message contains of the final glorious victory of the Allies.

Obituary.

LONDON, March 12. The death is announced of Mr. Rolf Boldrewood. (Mr. Boldrewood is an Australian Novelist of good fame. He was the pioneer journalist in early life in Victoria and was born in London on August 6th, 1825.)

FRANCE.

The Great Battle in Champagne.

French Official Eye-Witness's Graphic Account

PARIS.—An official eye-witness, in an important despatch regarding the battle in Champagne, says:—Violent pressure upon the enemy's lines compelled him to employ large forces from the reserves and other sectors and made him expend great quantities of ammunition in incessant fighting in which the best German units were decimated. This prevented the Germans from sending any troops and munitions to the Eastern theatre.

Among the most brilliant feats was the capture of a redoubt at Beau-Sejour. Here the Colonial infantry gave another proof of their ardour and spirit of sacrifice worthy of their glorious traditions. The redoubt was situated on an important ridge between two ravines and in a veritable maze of trenches. A battalion of Colonial infantry attacked the redoubt and stormed the first line of trenches after artillery preparation. The Germans made six counter-attacks and showered grenades. Three of the attacks were very heavy losses. The Germans then launched at midnight a massed attack, but in a few moments our fire annihilated an equivalent of the battalion. We still held the trenches at daybreak and prepared for a further advance when the enemy delivered a furious attack, shouting and throwing grenades. The French troops braved the avalanche. Lieutenant Raynal mounted the parapet and led a magnificent charge. He was soon wounded in the eye and abdomen but continued to lead his men till he fell exhausted. Lieutenant Cazeau followed his example and made a great effort but fell. The German masses came on until only a sergeant and two officers were alive in the trench. They held the enemy at bay, killed large numbers by firing, bayonetting and clubbing, the sergeant working a machine gun though wounded. Lieutenant Lelong, although wounded, seeing the position lost, shouted "This is how a French officer dies" and hurled himself into the enemy, killing several before he died, riddled with bullets. Two battalions of colonial infantry next day again attacked. One battalion captured a trench, while the other crossed beyond, stormed the second line of trenches and reached the third line, but it suffered heavy losses. Heaps of dead Germans, however, showed how bitter had been the fighting. Four German counter-attacks were repulsed by the aid of artillery. The front of the trenches was so covered with German corpses that the enemy seemed reluctant to cross the field of dead. Officers and non-commissioned officers could be seen by the light of starshells striking their men and threatening them with revolvers. Another French company then attacked and were joined by marines, who had been working in the trenches. These charged with pickaxes, with which they did great execution, the enemy retiring and giving up attempts to storm the redoubt, which they proceeded to bombard throughout the day with frightful intensity, heavy calibre shells making many victims. But every Frenchman vowed that he would die rather than retire. The bombardment ceased at nightfall. The French retained the redoubt and troops of the line relieved the colonials.

A Paris Report.

PARIS.—The evening communique said:—Dense fog greatly impeded operations.

The British successfully bombarded Westends in Belgium and we repulsed two attacks near Zandwoorde in the sector of Ypres. The British in the region of Neuve Chapelle repulsed two counter-attacks, inflicting great loss on the enemy.

We made marked progress on Wednesday evening in the wood west of Perthes against desperate German resistance.

We repulsed counter-attack at Reichackerpott in the Vosges.

A French Official Statement.

LONDON, March 12. A Paris communique says—Two divisions of Belgian army have progressed at various points from four hundred to five hundred metres notably in the direction of Schoorbakke south east of Nieupoort.

There is nothing to report from the rest of the front.

RUSSIA

A Russian Official Bulletin.

LONDON, March 12. PETROGRAD.—The communique says:—Between the Niemen and Vistula extremely stubborn battles occurred on March 10th. In the region of Simino in the valleys of the Omuleff and Orzitz rivers and in the direction of Prasnysz all enemy attacks in the Carpathians have been repulsed. Our counter-attack near Gerice annihilated the Austrian units which had attempted to entrench themselves on our front after the failure of a night attack.

TELEGRAMS.

German Retirement.

ALLAHABAD, March 12. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Times" Petrograd correspondent notes indications that the Germans are preparing to retire from the Bzura Rawa front before the spring makes the ground behind them impassable. He suggests that the new line will run through Plock and Kutno.

TURKEY

The "Goeben" Dismantled.
Gallipoli Isolated.

CALCUTTA, March 12. A Statesman's London cable quotes the Petrograd correspondent of the "Morning Post" who says that the German battle cruiser "Goeben" has been dismantled her ten and eleven inch guns having been appropriated to Turkish land defences, also that as the result of the bombardment of Bulair forts and lines and ways, our guns command the Isthmus. Gallipoli is completely isolated from Constantinople. Consequently the Turkish troops in the peninsula with their German officers are cut off from the possibility of any reinforcements for the defence of Constantinople. The utmost Turkish strength available is 150 thousand men. (Censored).

GERMANY

Submarine Pirates.

Enquiries in the Reichstag.

LONDON, March 12. AMSTERDAM. It was announced before the Budget Committee of the Reichstag that enquiries had been made of the British Government regarding the press reports that the crews of the German submarines had been treated differently from other prisoners. It was declared that the sharpest reprisals would be taken if the reports are confirmed.

PORTUGAL

Portfolios Exchanged.

LONDON, March 12. The Minister of Colonies will take the portfolio for Foreign affairs and Admiral Teixeira Gumeses that of the Colonies.

BULGARIA.

Reported Ministerial Crisis.

LAHORE, March 12. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 10th March:—The "Echo De Paris" mentions reports that a ministerial crisis similar to that in Greece has arisen in Sofia. M. Radoslavoff desiring, and the King refusing, a Bulgarian advance on Adrianople. The report adds that M. Radoslavoff informed Greece of his intention. The suggestion that M. Venezelos' proposed action would mean hostility to Bulgaria is valueless.

MEXICO.

Britain Demands Explanation.

LONDON, March 12. WASHINGTON—Britain has asked General Carranza for an explanation of the seizure of the British Steamer.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

"Gazette of India" Notifications.

DELHI, March 12. The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

PUBLIC WORKS DEPARTMENT:—The Tata Hydro Electric Power Supply Company Ltd. of Bombay are conferred power to facilitate the transmission of energy between various stations.

HOME DEPARTMENT:—The pamphlet named "Mussabim Ko Kis Ka Saath Dena Chahiye" (with whom should Mahomedans side) has been forfeited under the Press Act.

Bikanir Maharaja.

DELHI, March 12. The Maharaja of Bikanir leaves Viceregal Lodge to-night.

CALCUTTA.

The Board of Sanskrit
Examinations.

The Annual Convocation.

CALCUTTA, March 12. This afternoon Lord Carmichael presided at the annual Convocation for conferring titles on successful students at the examinations held under the board of Sanskrit examinations in Bengal.

Sir Ashutosh Mukherjee who conferring titles on the students said that the notable event of the year was the introduction of Prakrite and Pali in the curriculum of Sanskrit studies. Five thousand six hundred and sixty-five students appeared at the examinations of whom two thousand four hundred and eighty-two were declared successful. During the last year Rs. 10,000 had been set apart for distribution among pundits.

TELEGRAMS.

His Excellency in conclusion said in Bengalee:—Ladies and Gentlemen:—One year has rolled by since we met last. During this period the Board of Sanskrit Examinations has done much for the improvement of Sanskrit learning in this country. For this I am according my heartiest thanks to the board. The Sanskrit language is the glory of India and these venerable teachers who are labouring for the improvement and propagation of that sweet language really deserve the thanks of not only my Government but also of all the people of India. My Government have decided to give an annual grant of Rs. 10,000 for the Sanskrit academies. This sum might be increased for the purpose of encouraging you if suitable opportunity would occur. I now declare this convocation closed.

Licenses Under the Hostile Foreigners
Trading Order.

CALCUTTA, March 12. The following names have been added to the list of those who have already been granted licenses under the Hostile foreigners (trading) order:—1. Mr. C. J. Morgansteins (controlled license) of Darjeeling. (2) Mr. R. Tavey Cozens on behalf of Messrs. Conrad William Schmidt (F. A. Claeser Limited.)

Mr. Gandhi's Arrival at Calcutta with
Family.

CALCUTTA, March 12. Mr. Gandhi and family arrived at Howrah this morning and were met by Mr. Bhupendra Nath Basu and other prominent Indians. Mr. Gandhi's carriage was drawn through the streets to Mr. Basu's Sham Bazar residence by a large number of Bengali youths. The Executive Committee of the Indian South African League in Bengal have arranged a public demonstration at the Maharaja of Cossimbazar's House in the Upper Circular Road on Saturday afternoon and Mr. Basu gives a reception at his own house on the same evening. On Sunday morning Mr. Gandhi leaves for Burma.

Government Statistical tables of Banks
in India.

CALCUTTA, March 12. Comprehensive statistical tables relating to the Banks in India are to-day published by the Department of Statistics. They give particulars of all the principal banking concerns now doing business in this country. It shows that since September 1913, 57 banks have failed, authorised capital of which was nine crores, ninety two lakhs, subscribed capital four crores eleven lakhs or forty one per cent of authorised capital and the paid up capital one crore forty-four lakhs or fourteen per cent of authorised capital and thirty five percent of subscribed capital.

Anti-Anarchist Movement.

A Students Meeting.

CALCUTTA, March 12. In connection with the anti-anarchist movement a students' meeting was held yesterday evening at the university Institute. The Hon. Mr. Surendra Nath Banerjee who presided after referring to the recent unhappy developments said that the bright prospects of the inclusion of India in the federation of the British Empire would be destroyed if anarchism prevailed. A representative committee was formed to foster healthy public opinion among students.

Political Suspects Released.

CALCUTTA, March 12. All the thirty political suspects who were kept in custody on the occasion of the Viceroy's visit in Calcutta have been released.

BURMA.

THE SINGAPORE MURDER CASE.

Police Inspector's Evidence.

The Sepoy's Bullets Miss the Police Officer.

RANGOON, March 12. At the concluding hearing of the Court Martial Inspector R. W. Meredith of the S. S. Police force stationed at Sepoy lines said that on the afternoon of the 15th February he was at his station from 4-30 onwards.

The European shot on the outram Road was Capt. Izard. Another European who was in a Walsley car was severely wounded with five bullets on him. The Inspector went on to say that he put Major Galloway into his (Inspector's) carriage to take him to hospital. "Some one shouted at me" said the Inspector. "I turned. I was in uniform unarmed. I saw a sepoy of the 5th Light Infantry in his plain clothes with fixed bayonet on his rifle. He was about 20 yards away. He fired at me six times. I was not hit and went up to hospital. Mr Braddel (Prosecuting Advocate) said there were understood to be two men one not known and one in uniform whom the prosecution said was the accused. Mr. Braddel went on saying that the Court would take cognisance of the photographs of Capt. Izard which he could put in without actual proof being given that they were photographs of Capt. Izard. The President said he was Capt. Izard's Commanding Officer and knew him intimately.

Dr. W. W. Martin, Assistant Port Health Officer stated on the afternoon of the 15th February he was playing golf at Sepoy Lines with some friends. They were playing on the first green when in consequence of what was said to him he went down into Outram Road where he found the body of a European lying in the roadway. The photographs of Capt. Izard shown to him, the witness declared to be very like the man he found whose body he had sent to the hospital. Dr. Martin said that while they were on the lines they heard firing. One of them put it down to crackers. Then there was noise, something hit the hospital building. Then they knew that it was not crackers they had heard.

TELEGRAMS.

The Sentences.

RANGOON, March 12. The result of the recent Court Martial at Singapore is as follows:—Three sepoys of the 5th Native Light Infantry were sentenced to death by shooting which was carried out on Monday last. The fourth sepoy received 15 years transportation. The seven Malay states Guides were sentenced each to one years rigorous imprisonment.

The situation at Singapore is now becoming normal.

Forty Rioters still at Large.

The Steamer "Hongkong" which arrived here this morning brings news of forty rioters still at large.

Japan and Russian Contingents
Thanked.

For Services During the Riot.

RANGOON, March 13. An interesting function took place at the end of the last month at Singapore when the Governor paid formal thanks to the Japanese contingent for their services in the recent disturbance and on March 3rd a similar ceremony was held on the Esplanade to return thanks to the Russians who assisted so ably in the recent field operations throughout the island. Sir A. H. Young K. C. M. G. made a suitable speech on both the occasions eulogizing the services rendered by the Japan and Russian contingents, their action showing the excellent feeling in the Colony between our allies and ourselves.

Mr. Doveton Re-appointed.

RANGOON, March 13. Mr. W. J. Doveton recently acquitted at the Chief Court Sessions, has been posted as the L. S. P. of Sandoway.

PUNJAB.

Sajjan Singh on Trial.

For Murdering a Police Officer.

LAHORE, March 12. The trial of Sajjan Singh who was charged with the murder of Head Constable Masoon Ali and attempt to murder Sub-Inspector Mahomed Musa and committed to Sessions under sections 302 and 307 of the Penal Code was resumed to-day before Major Irvine, Sessions Judge and Assessors. Khan Ahmed Khan and several witnesses were examined. They generally corroborated yesterday's witnesses as to firing and occurrence. Three witnesses deposed as to search of the accused's person in the thana before the Superintendent of Police which resulted in the discovery of a pistol and 23 bullets from the accused's waist coat pocket. Three chambers of pistols were found still loaded while the other three were empty. The statement of Mahomed Musa Sub-Inspector who received two bullets was read in which he stated that the accused was the person whom he talked to regarding the possession of the sword-stick and who fired at him. The accused pleaded not guilty and he said that he wrested the pistol and bullets from the absconded man who escaped after firing. He was going to hand over the pistol to the Sub-Inspector and was expecting a reward when he was caught hold of and charged with murder.

The Public Prosecutor then addressed pointing out the accused's explanation regarding the possession of pistols and 53 bullets was absurd. No one could snatch 23 bullets from the pocket of an absconder. He laid special stress on Mahomed Musa's evidence who was positive that the accused was the person who fired at him.

The defence counsel then addressed pointing out what he said as discrepancies in the several statements and said people were confused and fleeing at the time of firing and no one noticed who actually fired. The Assessors then retired and pronounced a unanimous opinion that the accused fired at both the Sub-Inspector and head constable who died on admission to hospital. The Judge promised to pass orders to-morrow.

Dacoities in Jhang District.

A Deputation Sees the Divisional Commissioner.

LAHORE, March 12. A deputation consisting of the Hon. Mr. Hari Chand, Hon. Mr. Ram Saran Das and Mr. Moti Ram, pleader, waited on Thursday morning upon Mr. Hailfax, Commissioner of the division, and prayed that he might kindly make a searching inquiry into the circumstances connected with the dacoities in Jhang district. The Commissioner assured the members of the deputation that telegraphic reports from the district showed that there had been no dacoity since that date and that armed police had been posted to the centres of disturbance. He very kindly promised that he would personally visit Garh Maharajah, Ahmedpur, Sayal, and other centres of disturbance along with the Deputy Commissioner of the district on the 18th, 19th and 20th of this month and would see that peace was fully restored. The deputation after thanking the Commissioner for his sympathetic response withdrew.

UNITED PROVINCES.

The Meerut Murder Case

Accused Constable Sentenced to Death.

ALLAHABAD, March 12. At the Allahabad High Court to-day Justice Channier and Piggott allowed the Government appeal from the order of acquittal in the murder case from Meerut. The accused one Sukhan Singh, a Police Constable, was charged with the murder of his wife by cutting her throat. The Sessions Judge held the case was not free from doubt and acquitted the accused. Their Lordships held that the charge was satisfactorily proved and sentenced the accused to death. It appears that the couple were on very bad terms and used to quarrel very often. Bloodstained clothes were found in the house and on the day of occurrence both slept in the same room.

TELEGRAMS.

Sir James & Lady Meston at Allahabad.

ALLAHABAD, March 12. Sir James and Lady Meston will arrive at Allahabad to-morrow and leave for Lucknow on Monday. His Honour will preside at the meeting of the Legislative Council in the forenoon and at the prize distribution of Crosthwaite Girls High School on Monday, when Lady Meston will give away the prizes.

Sir James Meston's Tour.

A New A. D. C. to His Honour.

LUCKNOW, March 12. Sir James Meston leaves for Prayag to-day and returns to Lucknow on the 16th. Captain Black having proceeded on active service Mr. J. R. Nott Bower, Indian Police, becomes A. D. C. to His Honour. (Censored.)

The Compiler of the Messages to the Viceroy from the Secretary of State.

ALLAHABAD, March 12.

THE "PIONEER" SAYS:—The Compiler of the messages sent daily by the Secretary of State to the Viceroy in Colonel Sir Francis Younghusband who has been on special duty at the India Office in connection with this work since the beginning of November.

BOMBAY.

Three Banks Deceived.

95,000 Rs. Loan on one & the same Goods.

BOMBAY, March 13.

At the Esplanade Police Court yesterday the Chief Presidency Magistrate heard the case in which Inspector Morris of the Criminal Investigation Department charged H. E. Staunton, Manager in Bombay of Messrs. B. S. Lloyd and Co of London with cheating the Russo-Asiatic Bank in respect of Rs. 12,000 and Rs. 15,000 and Comptoir Nationale Descompte De Paris in respect of Rs. 13,000. Mr. M. Nicholson, public Prosecutor, conducted the prosecution. While Mr. Tarachand Barrister, defended the accused. On 10th February 1914 the accused as the representative of Messrs Lloyd and Co went to the Eastern Bank and there signed a trust receipt by which he was to get an overdraft to the extent of Rs. 50,000 on the security of goods in his godown undertaking to receive no advance from any other Banks on the same goods which were to be kept apart from other goods in the godown. This money the accused utilised in purchasing some produce which was however not kept apart from other produce in the godown and subsequently he induced the Russo-Asiatic Bank and the Comptoir Nationale Descompte De Paris to give him overdrafts for Rs. 12,000, Rs. 15,000 and Rs. 18,000 respectively on a similar trust receipt to that given to the Eastern Bank and on the same goods mentioned in that receipt. The hearing was again adjourned.

The Bombay Depressed Classes Mission Meeting.

The Governor on Equal Opportunities for all

BOMBAY, March 12.

Speaking at a meeting of the Depressed Classes Mission to-day the Governor of Bombay said:—Every individual man or woman, boy or girl, in my country should be given equal opportunity if he or she had the brains and character, whatever the caste, whatever the race, whatever the community, to raise himself to high position in the work of the State and to become an extremely useful member of his own particular country. This was why they should do everything to help forward such a useful society as this.

Sir James Begbie's Condemnation.

The Currency Policy not in the Interests of India.

BOMBAY, March 12.

Sir James Begbie, Secretary and Treasurer of the Bank of Bombay who leaves for Europe to-morrow was this evening presented with a valedictory address by the Indian mercantile community. Sir Dorab Tata presided and presented the address. In the course of his reply Sir James Begbie referred to the report of the Currency Commission.

That report he said made clear the fact that the currency policy was now directed to maintain the exchange value of the rupee for settlement of Indian external obligations. "That is the policy which in my humble judgment is not conducive to the true interests of India which require the fullest possible development of the country's financial resources. It is infinitely more important alike for Government and people of India that the value of the rupee should be maintained at its issue value in gold for all purposes than merely for the purpose of maintaining the sterling exchange. The maintenance of the gold value of the rupee for all purposes would cover its maintenance for only one purpose and the advantage would be that the vast hidden gold reserves of India would have a chance of finding a useful and profitable employment and India would come to be less dependent than it now is upon foreign capital for the development of its great natural resources. There is an idea that hoarding is the time honoured custom which has to be accepted and endured. That is true to some extent but it is also true that the unlimited inconvertible token rupee currency encourages and spreads the hoarding habit. The people of India have probably keener appreciation of the relative values of the gold and token coins than the people of any other country and that accounts for the disappearance from circulation of great quantities of gold coin which had been put into the hands of the people. The super abundance of rupees makes the use of gold coins superfluous and the gold coins are consequently held back. If there were fewer rupees in circulation there would be more gold and if gold coins were the permanently common feature in currency which passes from hand to hand daily there would be less inducement to hoard. The motive for hoarding would lose its

TELEGRAMS.

attraction. In recent years we have seen India accumulating vast quantities of fresh gold reserves. In years to come there is every prospect that India will attract gold on the same scale. Is gold to be allowed to accumulate and rust in idleness without an effort to induce it to seek useful employment for the country's welfare? I cannot conceive that such a course is possible. Although I am convinced that a gold coinage is necessary for India I do not recommend the use of gold for ordinary every day transactions. The waste by abrasion of gold in daily use is very great and leads to trouble in the maintenance of the full weight of the coin. A paper currency is far more suitable and less wasteful and should be employed wherever possible, but the paper currency to be as effective in the financial development of India as gold coins must be maintained at the full value by an easy convertibility into gold. That I consider is the ideal currency for India, but it cannot be attained so long as token coinage is not limited as in most other countries".

SIND.

The Wheat Conference at Delhi & the Karachi Wheat Trade.

KARACHI, March 12.

The Wheat Conference was duly held at Delhi on the 6th instant but no official notification as to the decision arrived at has yet been published. In the meantime but little business is passing and there is practically no enquiry for tonnage. It is believed that the Government hopes to release a certain amount of tonnage at an early date with a view to reducing the present high freight rates. The possibility of the early forcing of the Dardanelles has also to be considered. Although this will undoubtedly create a further demand for tonnage it will also release some steamers that are at present locked up in Euxine (Censored.)

LATEST TELEGRAMS.

A British Cruiser torpedoed and Lost.

LONDON, March 13.

The Admiralty announces that the auxiliary cruiser "Bayano" has been lost while on patrol work. Wreckage and bodies were found on the 11th inst, circumstances pointing to the "Bayano" having been torpedoed. Four officers and twenty-two men have been rescued the remainder were probably lost.

Details.

The Belfast steamer 'Castlereagh' reports that she passed wreckage and bodies at four on Thursday morning but was prevented from searching by an enemy submarine which chased the ship for twenty minutes. According to unofficial details the "Bayano" was torpedoed at nine in the morning off Crosswell point, Wigtownshire. She sank almost immediately, two hundred perishing. A Belfast collier landed the survivors at Ayr on Thursday evening.

The "Castlereagh" took refuge from the submarine at Ballintrae near Port Rushe.

Sir John French's Bulletin. 750 Prisoners Taken.

LONDON, March 13.

Sir John French's Bulletin says:—The situation from Armentieres to La Basse has been materially altered by successful initiative. At eight in the morning on March 10th we carried the German trenches in the neighbourhood of Neuve Chapelle. The co-operation between artillery and Infantry was very good consequently our losses were not great in proportion to the results achieved. We captured the whole village at noon and the infantry confirmed and extended the advantage gained. 750 prisoners were brought to headquarters during the day and there are probably more to follow.

The enemy on the 11th made repeated counter-attacks but all were repulsed with heavy losses.

We continue to make steady progress and hard fighting is proceeding. The Germans made further counter-attacks last night which were easily repulsed by the fourth and Indian army corps with heavy losses. The third corps also delivered a night attack and captured the village of Lepinette with slight loss. Fog is hindering operations to-day.

Declared Contraband.

LONDON, March 13.

The "London Gazette" contains the following additions to the list of articles which are absolute contraband, Raw Wool, wool tops, noels, woollen and worsted yarns, tin castor oil, paraffin, wax, copper iodide, lubricants, Hides, Skins and Amonia and its compounds. The following are conditional contraband, Tanning substances, all kinds of oleaginous seeds, nuts, and kernels, animal and vegetable fats and oils.

The Official Report. Solidarity of the Allies.

LONDON, March 13.

The official statement says:—The operations initiated in Champagne on the 16th February for the purpose of preventing the enemy from sending troops to Russia were completely successful. The French gain represents a front seven kilometres long and from two to three kilometres wide compared with December. It also made the French masters of the line of the heights, which is a favourable base for fresh attacks. The German losses were exceedingly heavy. Two Regiments of the

TELEGRAMS.

Guards were almost annihilated. The enemy employed effectives varying from four to five and half Army Corps. Ten thousand German corpses were found on the battlefield and 2000 prisoners were taken. Cases of insanity have occurred among the German troops, who are now obliged to hold trenches hastily constructed in front of our advancing columns. The success in detaining the Germans in Champagne is apparent from the fact that they had, on the 16th February, 119 Battalions, 31 Squadrons, 64 Field Batteries and 20 heavy Batteries, and they had brought up till the 10th March additional 20 Battalions, including six Guards Battalions, a Regiment of Field Artillery and two heavy Batteries. The success in Champagne facilitated the Russian success from the 25th February to the 3rd March and the British victory of the 10th March, illustrating the close solidarity of the Allies.

Dardanelles Expeditionary Force. Ready for Action.

LONDON, March 13.

PARIS.—It is officially announced that the Dardanelles Expeditionary Force which is concentrated in North Africa will be commanded by General Damade. It consists partly of Algerians and partly of troops from France. A portion of the force is already on its way.

JAPANESE DEMANDS ON CHINA. Not Clearly Defined.

Danger of Internal Commotion.

LONDON, March 13.

A message to the "Times" from Peking says:—That insistence upon the wholesale acceptance of the Japanese demands might provoke a crisis which would seriously damage the present Government which would be a misfortune for all concerned including Japan. Foreigners recognised the reasonableness of many of the Japanese claims and would be relieved to know that Japan does not want China to concede privileges impairing her sovereignty or preventing equality of opportunity for all.

The Chinese would be readier to meet Japan if her demands were more clearly defined and their scope explained.

Smyrna to be an Entrenched Camp. The Vali's Proclamation.

LONDON, March 13.

ATHENS.—The Vali of Smyrna proclaims that in the event of an attack on Smyrna by the allied warships the town will be converted into an entrenched camp. He invites the inhabitants to leave the town for the interior where their safety is ensured. Consuls have proposed that a neutral zone be established and the Vali is considering the matter.

The Greek Chamber Dissolved.

LONDON, March 13.

A Decree adjourns the Greek Chamber for thirty days. It is believed that dissolution will follow.

Russian Statement.

LONDON, March 13.

PETROGRAD:—It is officially stated that the bombardment of Ossowices is weakening the Germans who are husbanding their shells firing for only two hours on the 11th inst. The German Offensive against the Russian positions at Pragnysz is very cautious. Artillery is active but infantry is entrenching.

TN AMERICAN CITIZEN MURDERED. Compensation Demanded.

LONDON, March 13.

Washington:—Zapatistas have murdered an American named Mcmanus in his house in Mexico city where the American flag was flying. The United States Government has demanded the punishment of those responsible and compensation also.

Paris Evening Bulletin.

LONDON, March 13.

Paris.—The Evening Communique says:—East of Combaertze we captured a small German fort hundred metres in front of our trenches. The British occupied the hamlet of Epinette three kilometres east of Armentieres. My progress of the British in the sector of Neuve Chapelle is continued after repulsing two strong counter-attacks. The British seized part of German lines between the hamlet of Pietremil and Pietre, taking four hundred prisoners including five Officers.

In champagne on Thursday evening we captured before the ridge north-east of Mesnil several enemy trenches and took prisoners including Officers. We made slight progress on Friday in the same region and occupied several trenches. Further west parallel with the Tahur road we repulsed their night counter-attack against Reichackerkopf and advanced two hundred yards.

కలగూర గంప

మూడవ బుట్ట.

కలగూర పశువులను మొన్న నేటికింది. అందఱునూ వాడుకలోనే నేనుపోయినా. ఈ సంవత్సరము కలగూర పశువులూ తక్కువ, పశువులను కొనుగోలుచూ తక్కువ సంతకాని విచారిత్రే కొందఱు కొనెవాండు రాలేదని పశువుల వారేదన్నాడు. మరికొందఱు పశువుల రాలేదని కొనెవారు రాలేదన్నాడు. వారిమాటలను విని "పాత్రాధారమాపుతం? పుత్రాధార మాపాత్రం?" అను పరమాంధయ్య కిప్పులకి పట్టాపకము వచ్చింది.

ఈ పశువుల సంతకల్ల మంచి పశువులన్నీ బావావారు కొనుగోలు పోయినారన్నా కొకాయన. కొనుగోలుపోతేనే మీ వాటి అమ్మలంటివి పట్టి పెరుగుతుండలేదా అన్నాడు మరియొకాయన. వ్యవసాయానికి పశువు లేదోరకడం లేదన్నాడు మూడవాయన. రెండవాయన మేపుకొన్న రహితుడు కావలసిందే పశువునమే, మరెవరిగి యిప్పులకొని నేడ్యం చేసే రహితుడు పాగుపడతాడా? అన్నాడు యింకొకాయన. ఈ పరగణా మంచి పశువులు పుట్టి పెరిగి దయ్యివట్టికొని, పూర్వ మిక్కడి రహితులగుడా అందఱితోటి మాటు వ్యవసాయ మొక్కచే వృత్తిగాయించేది. ఈ పశువుల సంత ఫర్మా యిప్పుడి పశువులను వెండ్రం, అమ్మవంతుడా విన్నదాడన్నాడు. కదాయన ఇంకలో ఎవరెమాటలు లేనేస్తాం. అన్ని అన్నిగానే వున్నాయి.

బావావా రింకవత్సర మెందుకు రాలేదో? కడపు నిందితే గాకలు చేయగామా? వారికిందు కంకా మనపశువులు. పదెట్లాటి కొనుగోలుపోయిన మనపశువుల కొడెలు వందగ్ర వుంటే వారికి పశువులమీ కొనన! ఎన్నంటి అన్నే పులు దాయి. ఇంకా నాలుగైదుపోతే గురువు కిప్పు వత్తాడు. కిప్పుడు గురువా తాడు. మట్లమాట్లాడితే గురువు గురువుకు పంకనామము నెడతాడు. ముందుముందు బావావాతేలా కాని కంతా పశువులు నమ్మించేస్తారు గాబోలు. ఎట్లయినా పశువులు వెంచవంటో వారై పోటి మనకు తప్పదు. కట్టేచేతికి యిచ్చి కొన్నాడనకోడ మెందుకు. ఇదే దొంగలబడ్డ ఆరు కేలలకు కుక్కలు మొరకడం.

మనరైలు ప్రేమలో రెండుకాళ్ల పశువులు నాలుగు కడపడ్డాయి. చుట్టలు తాగుతూకూర్చున్నచోటనే వుమ్మేను కంటున్నాయి. మూచేవారికే కట్టుకవస్తున్నాది. కట్టుమట్టు కొచ్చుచేసుకొనే పట్టకొద్దుకు వెడ్డపులు. వారిలో వకాయన రైల్వేమీను కట్టుకొని పట్టికొట్టుకొని కూర్చున్నాడు. కూర్చున్నచోటనే వుమ్మేను కంటున్నానేమయ్య అంటే పక్కనవాడా వుమ్మేనుకొడం అన్నాడు. రేపక్కడ ఎవరయినా కూర్చోరా అంటే యిలాంటి యెండిపోదా అన్నాడు. అసహ్యంలేదటయ్య అంటే వుంటే యిట్లానే కూర్చోకపోయినావా అన్నాడు. చదువుకున్నాయన పరియిత స్వారస్యంగా వుంటే చదువురాని వారిని ఆక్షేపించుట యెందుకు?

మరుగులపోతున్నాయయ్యా సాహేబులవారూ! చుట్టన్నా సారెయ్యండి, యింకొక బండిలోకన్నా పోండి అంటే "సిఆర్ కి కట్టింపాడేలే యీరైల్వే" అన్నాడు. తన్నవగూడా వచ్చాడు. రైలుదొరతో చెప్పకపోతే చుట్టవాడేసిం చానని ఆయనకు నామీద బాతుకుకోవలసివచ్చింది. ప్రతిరైలులో చుట్టలతోగలిపానని రెండుబండ్లవెట్టివాటిలో మమ్మను పడవెక్కరామా? లేవంటే చుట్టలబండ్లు రెండు బండ్లు వెట్టిందరాదా? దీవమ్మ కడపుకాల పొగాకు. దీనికి గూడా రంగయివచ్చిట్లు కట్టిడి ఎప్పుడొస్తుందో?

సర్కారువారికంత పక్షపాతం పనికిరాదు. వారిచక్కిను లలో వుమ్మేనుగూడదని కోటీసులు కరిపించారు. రైలు ప్రేమలలోగూడ అట్లాచేయగూడదా? మూడవకరగతి పాట పోలంటి చోటుకంటే ఎడ్లకొట్టుమేలు. దీనిలోనంద పడిన బల్లలేమో పాటు ఫారంమీదకో పంచలోనే చేసుకొని రైలువారికి వారిన్నీ హితులు వాడుకుంటారు. పరిచయంలేని వాడోలేనివారి రైలురాకముందు కొట్టుకొన్నా తలపుతీయరు. వుమ్మేనుగూడ పాడ్డవలసివచ్చే. మాసంగతి రైలువారికి పట్టకపోయి? గవర్న మెంటువారికి పట్టకపోయి. లంబిడ్డకు తండ్రి యెవరన్నట్లున్నాది.

ఈసంవత్సరం వెట్టి వెట్టింది. లేకపోతే గోవీ వెట్టుకోదంగాడా సరీగా తెలియని కట్టాడికి పిల్లనిస్తా వెండ్లిచెయ్యవచ్చి వెంట బడతామా? వెయ్యన్ని నూటపదహారు కట్టుం యిస్తానంటు న్నాడుగాని నాకప్పుడు వెండి వాడికేయడానికి మీకనబడ లేదు. మానుందరి వెండ్లయితే గాని నేనేమనుకోలేదు. దానికి పన్నె డేడ్లు వచ్చాయి. కానికి బలవంకట్టుకలిగినా సంబంధం కుదురలేదు. సుందరకాశ్రీగారి పిల్లాడికి పదమూడేండ్లు కొందఱు వహీసం ఆవుతుండంటారు. దానికి ఒప్పుకున్నా మూడువేలకట్టుం యివ్వవలెనట. డబ్బున్నవారికే ఆకే ఎక్కడ. ఈసంబంధంతో నాకొంప మునుగుతుంది. అయినప్పటికి విధితేను. ఎట్లాగై నా యొకన్నె చిర తప్పించుకోవద్దా? బకోదామహా రాజుగారు వెండిడ్లలో కట్టాలుకొట్టేసినారట. తీసుకొన్నవారిని జైలుకు పంపిస్తారట. ఎంతమంచి మహాగాజ య్యా. మనకుగూడా సర్కారువా రట్లా చేయకూడదా? అబ్బో! చేయబూనుకుంటేవా, మన సనాతనధర్మావారం తా "మామతం పోయెనో మావలంపోయెనో" అని కాకిగోల నెట్టరా!

ప్రాంసరీ నోట్లలో చెల్లులు కాస్త్రప్రకారం వెళ్ళు కలెట. నోటు వ్రాసియిచ్చినాయనే చెల్లుగూడా వ్రాసి చేవ్రాలు చేయకలెట. ఇంకొకరేవేత వ్రాయించి తాను చేవ్రాలు చేసే చెల్లదట. పొరబడితేరా కుంకుమపొట్టును కట్టుకొన కలసికే. జాగ్రత్త! జాగ్రత్త!! ఇంకొకటండోయ్. ఆడు మానము దస్తావేజుకు వ్రాసియిచ్చినవారు సాక్షులయెడట చేవ్రాలు చేయవలెనట. ముందుగా చేవ్రాలు చేసి సాక్షుల దగ్గర ఒప్పుకొని వారిచేత చేవ్రాలు చేయిస్తే దస్తావేజు చెల్లదట, ప్రయత్నాలు బురిడి చేస్తారు జాగ్రత్త! జాగ్రత్త!!

భారత రచనకు నన్నయ భట్టుగారికి నారాయణ భట్టు తోడునాడట అట్లాగే నా "కలగూరగంప" రచనకుగూడా నాకోనారయ్య తోడే ఢిల్లవరి 22వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో నా మొదటిబుట్ట కొక పల్లి మెంటు వ్రాసినాడు. ఢిల్లికి ఢిల్లీ పల్లెటపల్లె. ఓనారయ్యా! నీ సహాయమే నాకుచాలు, నీ వ్యవహార నాకు తెలియదుగాని నీకు నా సమస్యారము, నిన్నింకా కొనియాడవలెనంటే నాలుగు పట్టలా గనుక చాలిస్తా. వేటపాలెం. ఇదే కలగూరగంపలో మూడవబుట్ట.

గ్రీను - కొన్ని సంగతులు.

వికోపా స్వాంతంత్ర్యమునకు పుట్టిల్లు. పాశ్చాత్య నాగరకమునకు జన్మభూమి. ప్రాచీనరాష్ట్రములలో ప్రథమ గణత్యము.

ఇప్పటికింకను ప్రాత ఆచారములు కొన్ని వదలలేదు. శ్రీలు పాశ్చాత్యదేశములనువలె సంత స్వతంత్రులు గారు. పూజగాని బాల్యవివాహములుగాని లేవు. వరకులగములు మాత్రమున్నవి. భర్తభార్యకు 'యజమానుడు' వీరమాటయనిన జవదాటరాదు.

ఎచ్చటను పురుషులకంటే శ్రీలు సౌందర్యమునకు ప్రఖ్యాతము. గ్రీనులో శ్రీలకంటే పురుషులే సౌందర్య మెక్కువ గలవారు. పొడవైకోమల మైశరీరముగలవారైనను యోధులకు దగినగాంభీర్యము లేనివారుకాదు.

గ్రీనుదేశమున బెంచీలు, బల్లలు, కుర్చీలుమున్నగు పడ మటి నాగరకము లేన్నియో విశేషముగలేవు. భోజనములయం దును దండితనము కానరాదు. కూర్చుండుటకు కంబళ్ళుచాపలు. భోజనమునకు రొట్టెలు ఊరుగాయలు సాధారణములు. నివసించుటకు గ్రామసీమలలో రాతితోకట్టబడిన ఒంటికొట్టములు సబ్బులు దుబ్బెనలు ఆపురాప పదార్థములట. వెయ్యేల. అంత య తూర్పుభూయయనిన తప్పగాదు.

గ్రీనుదేశములో వాడబడు భాష గ్రీకుభాష. ఈదేశ మనేకపర్యాయముగనేక దాడులకు లోబడినను ప్రాచీన నాగ రకపువాసమై ఎల్లప్పుడను మరెవరి సుపూర్ణముగా గ్రీకు ఆకుచు వచ్చియున్నది.

1880 క్క సంవత్సరమువరకు నీదేశము కుర్చీకి లోబడి యుండినది. ఆ సంవత్సరమున స్వాతంత్ర్యమునైన వెంటనే దూరముగాను తలసక్తుగాను నుండిన గ్రీకు ద్వీపములనుండి

మరల ప్రాచీన వికాసమంతయును దేశము నావరించినందున మరల నిప్పుడు ప్రాతగ్రీకు బునాగలనై కొత్త గ్రీకు నెల కొనినది.

నేడు వ్యవహారముననుండు గ్రీకు భాషకును వేల సంవత్సరములకు ముందుండిన ప్రాచీన గ్రీకుభాషకును విశేష తారతమ్యములేదు. ఆగ్రాంథిక భాషతో తమ భాషను సమానము చేయకలయుననుచే నేటి గ్రీకుల యభిలాష. భాషా బంధము చాత్రక బంధము జాతిబంధముకంటే నేటి గ్రీకులో బలవత్త రములు.

1912-13 లలో జరిగిన బాల్కన్ యుద్ధములవలన గ్రీకు దేశమునకు క్రొత్తక్రొత్త సేమలు చేరినవి. మేసిడోనియా ఆల్బేనియా, గ్రీకు మున్నగునవియును కుర్చీకి చేరియుండిన క్రేటు మున్నగు ద్వీపములను అందులో ముఖ్యతములు.

ఇప్పుడు రమారమివై కాల్యము 48,522 చదురపుమైళ్లు జనసంఖ్య 5,000,000. ఆదాయము రమారమి పదునాలుగు కోట్లు. దేశముగము రమారమి 54 కోట్లు.

నిష్పంధోచితవిద్య ఆవేశమున పద్ధతి. ఆశ్చర్యనందు విశ్వవిద్యాలయమున్నది. అచ్చటికి కుర్చీవిద్యార్థులు విశేష ముగా పోవుచుండు వాడుకలదు.

బ్రిటిషువారి నాయమున భూస్వామ్య నాకాస్వామ్యము అను రెండును పెంపొందియున్నవి. ప్రతియోవకుడును 21 సంవత్సరముల వాడగుటతోడనే యుద్ధభటత్వము నభ్యసించి తిరిగవలెను. 67 ఏండ్ల వాడగువరకు పిలువబడినప్పుడు రణరంగ మునకుబోవ నిర్ధయగానుండవలెను. గ్రీకుదేశపు నాకాదళ మున (1912 జూలై 1) ఆయోరక్షిత యుద్ధనావలు 1 ఇక్కాలపు కూర్చియుజరు, 14 డిస్ట్రోయరులు, 13 ట్యాంకోనావలు, 2 సముద్రాంతర్గాములు, ఇతరయుద్ధ నావలు నుండినవి. రమారమి 2 లక్షలభటులు. రణరంగమున నిలువగలవారున్నారు.

గ్రీకుదేశమునకు రాజాధిపతి. కాని ఈతనిని రాజుగా నొనర్చినదేశములు ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసు, రుష్యా లగుటచేతను అందు ఇంగ్లండు ముఖ్యతను మఱచేతను గ్రీకురాజ్యాంగనిర్ణయము ఆంగ్ల రాజ్యాంగపద్ధతి ననుకరించినది.

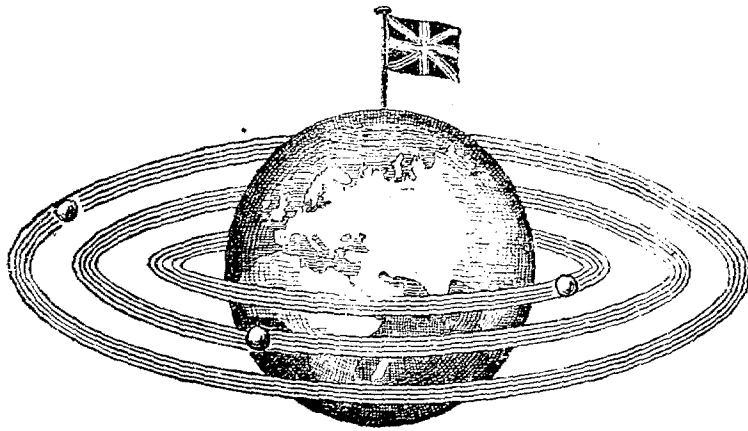
ప్రజాప్రతిభుల సభ ఏర్పడియున్నది. 25 ఏండ్లకు వైవిడిన వయస్సుకలవారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడవచ్చును. వీరినుండి రాజు మంత్రిమండలిని ఏరుకొన వచ్చును. గ్రీకు దేశములో కార్యపద్ధతులను బట్టి క్రతులేర్పడక మనఘ్యుల పలుకుబడినిబట్టి కత్తు లేర్పడుటచేత మంత్రిమండలి యొక్కటి పనికిరావప్పుడు రాజువారి యొకమంత్రిమండలిని సమయాను కూలముగా నేరుకొను చుండును.

రాజ్యకార్యము లన్నియును మంత్రిమండలివారే నిర్వహించవలెను. జవాబుదారీ వాడియేకాని రాజునకు నేమాత్రమును పూచీలేదు.

మనఘ్యులనుబట్టి కత్తులేర్పడుటచేతను మంత్రిమండలు లేర్పడుటచేతను ప్రభుత్వాధికారములలో మన్నవారికి నిరత్య మాతేక పోవుచువచ్చినది అందుచేత నేటివల నొకానొక క్రొత్త రాజ్యాంగ సభ ఏర్పడినది. అది ప్రజాప్రతిభి సభకుగాను నిల్లులు మున్నగునవి నిర్ధయచేసి తోడ్పడుచున్నది. క్రొత్తగా నేర్పడిన చట్టముల సకరణకును సాదుగుచున్నది. కార్య నిర్వహణములోని లోపాలొప్పులు విచారించు నుత్తమస్థాయస్థానమయి యుపచరించుచున్నది. దానిమూలమున నప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగులకు స్థావర మేర్పడి యున్నది.

24-వ కృష్ణామండల సభ:- ఈసభ మేసెలలో కైకలూరు తాలూకా రాచపట్టణంలో జరుగును. ఇందుకు ఆహ్వానసంఘ మేర్పడి పలుకు జరుగుచున్నది. మ-రా-శ్రీ గుడిపాటి వెంకటచలపతి రావుగారు, కామినేని పట్టాభిరామ య్యగారు కార్యదర్శులుగను, పండ్లగిరి ఆనందరావు పంతులు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, వెడించి హనుమంతరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. సభజరుగు సరియైనతేదీలు ముందు తెలివ చేయబడును. సంఘసంస్కరణ సభకును ఆహ్వానసంఘ మేర్పడెను.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనమోర సం గ్రామము!

చిత్ర రూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండముండెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహముననే భారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా నామోత్ కాలభైరవునివలె వినబడియుండు ఆతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగచున్నది.

త్వరతే యుద్ధ! స్వల్పమే ప్రతులు!!

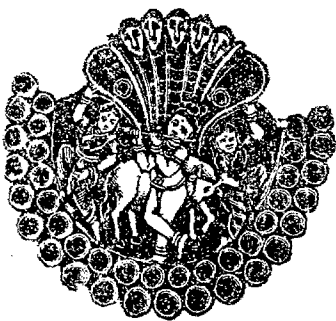
భోక్తనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముకేసి తుదకు మంజింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్డనను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? ఇది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనందు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసరులవలె కాలాగ్నికి హేతువై యుండెడి జర్మని ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగచుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగా మెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించుచున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనిసికట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయుడి!

విలాసము :— గురుబనవ కంపెని మద్రాసు.

22-వ నైగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజెల్ నాగర

14 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

మలీమనివిధములగు బంగారుగలలు, వెండిగలలు, రాళ్లు చెక్కినగలలు, మున్నగునవి ఈకింద పేర్కొన్న వర్తితులవద్ద దొరకును. కొనుగోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.

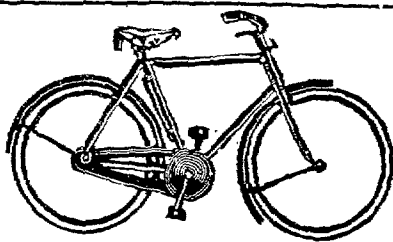
సదరక ఇండియా జావలరీ మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంకసాలబీధి, సామూకాపాళేట, మద్రాసు.

The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
487, Sowcarpet, Madras

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పూగుచేయు గలగు తరీఫీతును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు, ఎట్లునడుచు నో యేదేభాగములు యేదేపనులు చేయనో అవి చెడిపోయినపుడు, స్వల్పముగా చేయు రిపేరులును యీ యంత్రములనెల్ల ఆభాస్యపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్నమెంటువారికర్హునిచేయి లె సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. మార్చి నెల 15వ తేదీలలోగా భరణములు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికియత్రము ఒకచోటు దొరకగలదు. ఈకింద నుదహరించువారికి వ్రాసి కొనుడు.

గ్యాలీ లిండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

నమ్మకమయిన పనులు.

మోటారు పైకిట్లు, వైకుకారులు, అనేక తరహాలుగా అనేక కంపెనీలవారివలన తయారుచేయబడిన పైకిట్లు, వైక్లిక్కిట్లు, యిందుకు కావలసిన నానావిధ పనిముట్లు, వాచీలు, హోల్స్ నియములు, మొదలగువాటిని మావద్ద గలవు. మిక్కిలి సరసముగ వెలలకు యిచ్చెదము.

ఒక్కసారి మా సరకులు పరీక్షించి, వెంట కమనాని, మంచి చెడ్డలనరయుటకు మహానలను గోరుచున్నాము. మాపాపులరులై సిక్కియ, పంపుపనిముట్లు, గహా 50-8-0 మాత్రమే. పట్టుములతోగూడిన కేటలాగు అప్రెహెన్సిబులమైన బంపెదము

ఎక్. పీ. చౌక్రపతి అండుకో.,

185, మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యాము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక, విస్ఫుట్టుక, కుళ్లనవ్వము, ఆతి మూత్రమును ఇండించును. (3) రక్తమును కుద్ధిపరచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యశావనమును నిండించును

2 డబ్బీలుచాలాను - 20 రులముల డబ్బీ రు. 1-0-0

పాలగుగంధి లేవ్యాము:- సహమేహము, మేహములు పాడలు, పుండ్లు, పొట్టురాలులు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ల నొప్పులు, రసదోషము, మొదలగువాట్లను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 రుల డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసారచంపెని:- ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు (సెం) రోగములను, మూత్రపుండులను స్రావమును తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలాను. డబ్బీ రు 1-4-0.

సుకేశరంజని తలనూనె:- ఇది మిగుల పరిమళము గలిగి తూలవాసనను గుప్పించుకొల్పించుచును. సీసా రు 0-8-0

మాక్యాట్లాగు ఉచితము. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 5 రూ. వైబడిన ఆర్డర్లకు రు 1-8-0-2- కమిషనిచ్చెదము. పి. పి. ఎ అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పాంపూరు, గుంటూరు జిల్లా.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు.

ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము, అనేకపాఠాంతరములతో చక్కగ ఆచ్చుచున్నది. ర. అ.
అది, సభాపద్యములగు 1 సంపుటము 1 12
ఆరణ్యపద్యముల 2 సంపుటము 1 12
విరాటోద్యోగములగు 1 సంపుటము 1 12
తక్కిన సంపుటములు ఆచ్చుచున్నవి.

ఆంధ్రభాగవతము, చక్కచూపు 2 0
అమృతమాల్యద, సజీక, త్రోత్తకూర్పు 2 0
నేటకూచల మాహాత్మ్యము, తి. వెంకయ్యకృతము 0 14
రాజయోగ సారము తిరిగిండ. వెంకయ్యకృతము 0 4
మాఘికావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానకర్త సమాస సహితము 2 0

మేఘసందేశము, సంస్కృతాంధ్ర జీవానంతరము 0 12
యాజ్ఞపూర్వ ప్రయోగచంద్రిక, సర్వధర్మము, త్రోత్తి 2 0

ఇవి మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు అనేకములు మావద్దదొరకును. కొరతవారికి క్యాటలాగులను పంపెదము. వావిల్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు చండ్ల బస్టె.
192, ఎన్వెన్వేడ్, చెన్నై.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసునూర్చి విరచితములగు పురుషోత్తమ పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయెవరుడు ముల నెట్టి పరిణామములం బొందినది? మనుష్యాత్మి మొదలైనట్లుండే? కలభేదములేలకలిగే? భగవంతుడెట్లు మాన్పు నొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాడె? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగా వివరింపబడియున్నవి. పరమరామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. అష్టాదశాబ్ద బ్రహ్మచారి సిరిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి భగవంతుని విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పచారిత్ర గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాను. శ్రేష్ఠమిగుల సులభము. మంచికాగితములపై ముద్రించబడి విండు చక్కచూపు తెండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అష్టాత్మ ప్రతి 5-0-0 కరువులు వేరే. కలభేదవారి విరచనావ్రాయనచ్చును.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రికర్త.

తెలుగుపండితుడు, మ్యూసికల్ మోస్తూలు, కవి.

త్వర పడుడు !

కొద్ది వ్యయముతో గలవు !

మంచి సమయము !

బెరొపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) భర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ దెలియునట్టి సులభమైనది. తేలికయగు వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటనలతోనే దేవులతో ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతిభింబ రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామముని లోకమునకు యావత్తు యుద్ధముని విక్రయించు అంద్రగ్రంథముకాదు నిజముగా "బెరొపాఖండము" జర్మనీ మొదలగు పాఠశాలకు గలగు యుద్ధమునకు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుగుటకు జర్మనీ యుద్ధము మొదలిప్పుటివరకు జరిగినవిషయము లిందున్నవి. బెరొపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుంగుకొనుచు ఈ మొదటిభాగమునందు దెలుపబడిన యాచార్యరణముల శ్రద్ధతో జరిగితిరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, ఆస్ట్రీయా వంటివల నిర్మాణము. గణితశాస్త్రమున బెరొపాఖండగిరిన మార్పులు, జర్మనీ యే కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయకమత్త్యమందినంతి. ఆస్ట్రీయా ఏ కాధిపత్యమునా ముఖములు. జర్మనీయే కాధి పత్యము. ఉచ్చనశశంబులు, అధికారవిజృంభణము, రాజవంశము. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోటాపోటీలు. వాల్కన్ ట్రీక్ యుద్ధముల ఫలితములు. బెరొపా షాన్స్ షాన్సుల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యురరాజు చంపబడిన నానక షాన్స్ షాన్సుల యుద్ధప్రయత్నములు. షాన్స్ షాన్సులారంభించిన మహాయుద్ధ వివరణములు గలవు.

బెరొపా చరిత్రము నింకవిపులుగా నిజకారణసహితముగా నెవరును నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చరిత్రవారికి విషయముల సత్వసత్వములు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 షాన్స్ పటములును, 120 పుటల నిమగ్నమున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మాలకమున పంపబడును.

కంట పెటన్ తమిళభాషములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్థికపరమ ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందు ముట్టుకొనగలగల మరయు సకల నిర్మలములను బాగుచేయున. కీళ్ళపోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని వ్యాధులను నీవలన నయముగను. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడింతు వలకు పుష్టినిగలిగించును. శైవులను శుద్ధిపఱచి కృత్రిమమును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసానందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

మునుకుచుండు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి వ్యాధులను కలుగజేయును. భారతమధువల్లి (త్రాగె) లకు మందు. నాల్గి తైలము వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గజక. ఫరసవాడి, నం. 2. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సహ 1-3 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బాపును.
పార్శ్వపునఃపల బారదొలును. పొట్లపోగొట్టును.
చర్మముపైన రాచిన లోపలికి గొప్పించి
లోకలి నొప్పులు నయము చేయును.
నుమానగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషాచీతి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్య దేశ మూలకల సంప్రదించే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడినది. ఇది యాభ్యాతమైననుండు. ఇక్కడ డివును తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. ఒక మొదెండ్లుగా దేశమునకు కంటకును వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.
అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు సెట్టివీధి, చెన్న పట్టు.
మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.

కస్తూరి.
కషాయములకు, కలరాకు, సెంటి, గాలింక
వ్యాధులకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యవయోగమైన మందని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న
పెక్కుమారులవలె, నమన సమయములందు దొరకుట దుర్ల
భము. మాడిపోయిందలి కస్తూరినుండికర పదార్థము తేలియును
జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాత్రమేనండి కొనవారల కీమ
ము తెలిసియున్నది. కొనినా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము.
తెలియగలదు. అట్లు చేయటమున కలితి కస్తూరిని గొని మోస
పోవు. తులం 1 కి రూ. 30-0-0.

ఆమృతాంజనం డిపో. 6 & 7, తంబు సెట్టివీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

ఊర్ధ్వచశరూపకము.

వెల 0-8-0

తెలుగులో నిద్రవలకు నాటకాదిరూపకములకు లక్షణములేదు. ఇది సంస్కృతమునందు తెలియింపబడినది. ఇందు
కథాభావపద్ధతి, అంకితము, భావి నిష్ఠాయము, నాయకనాయకాది లక్షణము, పాత్రముల యాచార్యము, రసనిర్ణయము,
శృంగారాది సమయభాగము, మొదలగు నెల్లరూపక భర్తములనుదెల్ప నాలుగు ప్రకరణములుగలవు. అనేకములయిన ప్రాచీన
సాహిత్యరూపకములనుండి రసములయిన పద్యము లుదాహరింపబడినవి. నాటకాదిరచనమున కిది మిక్కిలి యుపయుక్తము.
మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి, 3 సామిల్లవీధి, తిరువల్లి క్షే.టి, మదరాసు.

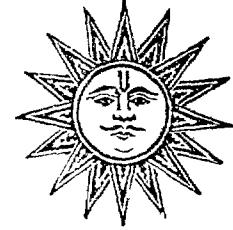
MADRAS.—Printed and Published by K. Nagaswara Rao at the Andrapatrika Press, No. 6 & 7, Thambur Chetty Street, George Town

మంచి సమయము! జనశ్రేణి భుక్తిపడేదని!! నానక దొరుకవు!!
ఈపంచల కొనుపారికి, పంచ 1-కి అల్లారామము.
కొర్రని కొడెడ్రెలలాపము అను గ్రంథముకలి ఇశాను
మేలైన బహుళ పట్టువంచలు.

అనేక పంచల కర్మపడినందు
గమనిం బహుళ పట్టువంచలు
వాతకలార! శృంగారమున్ను
పూరికలయున్ను గల మేలైన బహుళ
పట్టువంచల పండుగదినముల ఆన
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించిన
పోగా మిగతొక పంచలము తే
యున్నది. ఇందులో ఎరువు, కచ్చ

అకుపచ్చ, రోజు, మేమున్ను ఇల్లాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ
సియమైనవి, త్వరపడుడు.
రక్తమారనిడివిన్ని 2 క్లాముల పట్టువంచ 15 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలభర్తులు ... -0-40
డిటా రెండుపంచల కొనుపారికి తపాలభర్తులు ఇశాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్,
కె, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లి క్షే.టి, మదరాస్.

సృష్టించును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
స్కను గమనింపుడు.
కరస్వాంతెట్లు మొదలగు న వి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:—
ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో
సాము తిరుగ నీయబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
బోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమున నుంచులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు డిచితముగ పంచబడును.
టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) బెంగళూరు, కృష్ణాజిల్లా

BEGUMBAHAI SOAP
RENO 37
బెగంబాహి ఉపయోగించుట
కలన దేహమందలి యే
భాగమునయందు రోమము
ను చేకవులేక కుదము గాను
యెటువంటి మచ్చలు లేకయు
ను బాధ లేక యును నివ
స్థమును. చర్మముయొక్క
ర్విభాగమైన రంగును కాతిని
పోగొట్టక చేయు (పోప్)
ఇది ఒకటి. వెల రి బిల్లు వెట్టు 15 1-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 అ.
ఆర్.వి. పండిట్ అండు కంపెనీ నెం 5 బందగవిధి మద్రాసు.

ముత్యపు సుర్మా.
1 వ రకం అ ఎత్తు రు 1-0-0.
2 వ రకం 0-8-0. 3 వ రకం 0-4-0.
మంచి ముత్యములు. మోమిరా, పచ్చకర్పూరి
ముతో చేయబడిన సుర్మా రక్షకు చలువ జేయు
టకు మంచిమందు. ఈ సుర్మా శ్రేష్ఠమైనది.
అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టివీధి, మద్రాసు.